

Priorita

Informační zpravodaj Státního fondu životního prostředí ČR | www.sfzp.cz

číslo 1
leden 2025
zdarma

► **KRKONOŠSKÁ KVĚTENA MÁ JEŠTĚ LEPŠÍ OCHRANU** str. 14

- **PŘEHLEDNĚJŠÍ A DOSTUPNĚJŠÍ NOVÁ ZELENÁ ÚSPORÁM** str. 2
- **NEMOCNICE NA HOMOLCE ŠETŘÍ AŽ 40 % ENERGIE** str. 8
- **CO PŘINÁŠÍ TÁNÍ GRÓNSKÉHO LEDU** str. 26

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

společně otevíráme nový rok. Věříme, že bude lepší než rok uplynulý.

Slavíme, že Země oběhla jednou Slunce, za tu dobu se toho může hodně stát. V oblasti životního prostředí se pořád zlepšujeme. Je pravda, že jsme před mnoha lety startovali z pozic, které nebyly životnímu prostředí úplně

nakloněny. Řekl bych ale, že děláme velké pokroky, přestože globalizace, rostoucí počet obyvatel i objem obchodu před nás staví další výzvy. Pokud máte rádi bilanci, můžete si přečíst, jak předešlý rok hodnotí Ministerstvo životního prostředí.

Jelikož je stále zima, kdy spotřebováváme nejvíce energie, věnujeme se úsporám. Novou etapu zahajuje program Nová zelená úsporám, který loni oslavil patnáct let od svého vzniku. Přináší řadu novinek, o kterých se můžete dočíst v našem textu. V programu už byly podpořeny stovky tisíc domácností a další získají podporu i v tomto roce.

Úsporám se věnuje i rubrika Úspěšný projekt. Tentokrát se týká nemocnice Na Homolce. Nemocnice obecně patří mezi energeticky náročné provozovny, i proto jsou tam úspory hodně vidět. Ročně díky tomu ušetří desítky milionů korun.

Pokud jezdíte vlakem, oceníte zprávu, že Správa železnic opraví mnohá nádraží. Při rekonstrukci se také vždy dbá na to, aby budovy byly energeticky úsporné.

Jako vždy píšeme i o nových dotačních výzvách. Stovky milionů korun z Operačního programu Spravedlivá transformace podpoří vědu, výzkum a inovace v Ústeckém kraji. Další dotace zamíří do krajiny, aby ji obohatily a zvýšily její pestrost.

Příjemné čtení přeje

JAN RÖDLING
šéfredaktor

▶ Zálohy předem a výhodný úvěr pro všechny. **NZÚ bude přehlednější a dostupnější**

Úspěšný program na podporu energetických úspor domácností **Nová zelená úsporám zahájí v letošním roce novou programovou etapu.** Přinese řadu novinek, které zpřehlední systém podpory a usnadní domácnostem přístup k financování úsporných renovací domů.

Foto: archiv SFŽP ČR

Ve dvou podprogramech – Oprav dům po babičce a Nová zelená úsporám Light – nabídne zálohové financování a zvýhodněný úvěr všem, a to na komplexní i dílčí renovace. Nízkopříjmové domácnosti budou v programu i nadále zvýhodněny. Změny se týkají pouze rodinných domů a začnou platit od 1. února 2025.

„Sjednocení podmínek a snadnější přístup k financování – to jsou hlavní novinky, které přináší nová etapa Nové zelené úsporám. Máme příležitost zúročit zkušenosti z posledních let. Doposud jsme schválili 480 tisíc žádostí a podpořili na 600 tisíc domácností, tedy téměř 15 % všech českých domácností. Jen od roku 2021 jsme schválili dvě třetiny žádostí, konkrétně 350 tisíc žádostí za 74,6 miliardy korun. Pilotní projekt Oprav dům po babičce, ve kterém si zažádalo již 6 179 domácností, i program pro nízkopříjmové domácnosti NZÚ Light, v němž už je více než 95 tisíc žadatelů, ukázaly, že zájem o renovace rodinných domů roste, pokud domácnosti získají dostatek prostředků na předfinancování svých projektů. Nabídneme tedy dva podprogramy: Oprav dům po babičce a Nová zelená úsporám Light, které reflektují zkušenosti z minulých let a nabízejí flexibilní řešení od dílčích opatření až po komplexní renovace s důrazem na maximální úsporu energií a snížení emisí. Tento krok přináší reálnou pomoc domácnostem a zvyšuje účinnost vynaložených prostředků,“ říká ministr životního prostředí Petr Hladík.

Zálohy předem i výhodný úvěr pro všechny

Program Nová zelená úsporám v minulých třech letech pružně zareagoval na energetickou krizi a stal se nástrojem okamžité pomoci domácnostem ohroženým energetickou chudobou. Nyní se program zaměřil na zvýšení tempa komplexních renovací v rezidenčním sektoru s cílem dosáhnout maximálních úspor energií s pozitivním efektem v podobě snížení emisí skleníkových plynů. Z hlediska žadatelů o dotaci bude nejvýznamnější změnou možnost získat finanční prostředky na realizaci opatření předem.

„Vyplácet zálohy předem budeme nově všem žadatelům a zejména tím chceme podpořit středněpříjmové domácnosti, které často odkládají nutné renovace z důvodu nedostatku prostředků na předfinancování svých projektů. Zároveň také všichni žadatelé budou moci získat zvýhodněný úvěr k zateplení, případně i opatření s ním kombinovaná. Získat i více než jeden milion korun předem na komplexní rekonstrukci bude možné v programu Oprav dům po babičce a nově v programu Nová zelená úsporám Light budou moci žádat všechny domácnosti o podporu na celou škálu dílčích opatření, samostatně nebo v kombinaci, jako například částečné zateplení fasády a konstrukci budovy včetně výměny oken a dveří, instalaci domácích fotovoltaik, výměnu neekologických zdrojů vytápění atd. V NZÚ Light se tedy nově budou moci ucházet o příspěvek na úsporná opatření jak běžné

domácnosti, tak i jako doposud nízkopříjmové skupiny obyvatel. Ty zvýhodníme vyšší jednotkovou dotací na zateplení až do výše 250 tisíc korun,“ vysvětluje Petr Hladík nové rozčlenění programu.

Oprav dům po babičce – komplexní renovace

Podprogram podporuje komplexní renovace rodinných domů a pokračuje na původním půdorysu. Podmínkou dotace zůstává tzv. optimální (důkladné) zateplení, k němu je možné přidat všechna další opatření jako doposud. Příjemci dotace mohou získat výhodný úvěr od bank a stavebních spořitelců. Zachován zůstává i bonus 50 tisíc korun za každé nezaopatřené dítě.

Nová zelená úsporám Light – dílčí renovace

Dva současné podprogramy, Nová zelená úsporám Standard i její odlehčená verze Nová zelená úsporám Light, se sjednotí do jediného podprogramu, a to pod názvem Nová zelená úsporám Light. Zde se budou moci domácnosti ucházet o podporu jednotlivých opatření samostatně nebo v kombinaci – ať jde o zateplení, výměnu neekologického vytápění, instalaci fotovoltaiky, úsporný ohřev vody, rekuperaci, budování zelených střech, hospodaření srážkovou a šedou vodou, či dobíjecí stanice pro elektromobily. Program sjednocuje podmínky původního standardního programu a programu pro domácnosti s nižšími příjmy, přičemž zachovává zvýhodněnou podporu až 250 tisíc korun na pokrytí 80 % výdajů na zateplení a dotaci až 80 % na výměnu neekologických kotlů pro nízkopříjmové domácnosti.

„Změny se netýkají oblasti bytových domů ani výměn zdrojů tepla na vytápění u rodinných domů, tam vše běží podle stávajících podmínek,“ vysvětluje

Petr Valdman, ředitel Státního fondu životního prostředí ČR.

Novinky v programu reflektují zkušenosti z předchozích období a zaměřují se nejen na lepší dostupnost finančních prostředků pro domácnosti, ale i na co neúčelnější zacílení dotační podpory a maximalizaci energetických úspor za vynaložené prostředky.

„Program Nová zelená úsporám za patnáct let své existence ukázal hned několik opatření, kterými dokázal pružně zareagovat na aktuální potřeby, a nejmenším je tomu i u právě připravovaných změn. Úpravy v podobě celkového zjednodušení, lepšího zacílení i dostupnosti podpory budou motivovat široké spektrum potenciálních žadatelů, kteří doposud na podporu nemohli dosáhnout,“ říká Marta Gellová, ředitelka aliance Šance pro budovy, s tím, že právě redesign programu představuje další důležitý krok k aktivní podpoře komplexní renovace budov. „Za nesmírně důležité považujeme zajištění kontinuity programu, a to jak pro žadatele, tak pro firmy, které renovace realizují. Právě stabilita, jednodušost a návaznost jednotlivých etap z něj činí jeden z nejlepších programů zaměřených na energetické renovace v Evropské unii,“ dodává Marta Gellová, která věří, že dílčí změny NZÚ budou ve výsledku stimulovat zrychlení tempa renovací.

„Změny v programu Nová zelená úsporám jsou systematické, drží princip technologické neutrality a mají jasný program mířící k bezemisním budovám do roku 2050. Navazují i na chystanou renovační strategii státu, díky které by na energeticky úsporné bydlení mělo postupně dosáhnout výrazně více domácností. Je dobré, že program zvýhodňuje nízkopříjmové domácnosti a že každý, kdo se bude chtít pustit nejen do dílčích úsporných opatření, ale především do kvalitní celkové renovace svého domu, může získat zvýhodněný úvěr a dotaci předem. Majetkový test zároveň pomůže státu zajistit hospodárnější využití veřejných prostředků. Prezentované koncepční nastavení programu je skutečně systémové a smysluplné,“ říká Michal Čejka, konzultant energetických úspor z Centra pasivního domu. ●

▶ PŘEHLED STĚŽEJNÍCH ZMĚN

v programu Nová zelená úsporám pro rodinné domy

- Peníze předem pro všechny žádosti
- Nově dva podprogramy:
 - NZÚ Oprav dům po babičce – optimální (důkladné) zateplení a další opatření, pouze v kombinaci s důkladným zateplením
 - NZÚ Light – zateplení a další dílčí energeticky úsporná opatření, samostatně nebo v kombinaci, zvýhodnění pro nízkopříjmové domácnosti
- Možnost výhodného úvěru v případě realizace zateplení pro všechny příjemce dotace
- Podpora v programech pro rodinné domy pouze pro fyzické osoby
- Bonus za každé nezaopatřené dítě v programu NZÚ Oprav dům po babičce
- Způsobilost výdajů jeden rok před podáním žádosti (klouzavé datum)
- Povinné posouzení vhodnosti instalace tepelného čerpadla do konkrétní nemovitosti
- Zrušení podmínky omezení rezervovaného výkonu u fotovoltaiky, podporovaný výkon max. 5 kWp
- Podpora instalace dobíjecí stanice pro elektromobil pouze při napojení na fotovoltaiku
- Dešťovka a zelená střecha pouze v kombinaci se zateplením
- Úprava dotačních bonusů motivující k realizaci zateplení (bonus za kombinaci zateplení + FVE – 20 tisíc Kč a zateplení + výměna zdrojů – 30 tisíc Kč)
- Bonus pro znevýhodněné regiony
- Žadatelé mohou vlastnit nanejvýš dvě nemovitosti určené k bydlení v rámci celé domácnosti
- Členové domácnosti mají trvalý pobyt v podpořené nemovitosti po celou dobu udržitelnosti

ECHO

Jirkov zmodernizuje školní kuchyně

V květnu by měly začít revitalizace školních kuchyní v ZŠ Studentská a v ZŠ Budovatelů v severočeském Jirkově. V první škole se předpokládají náklady 29 milionů korun a ve druhé 21 milionů korun. U obou akcí má město přislíbenou dotaci z Operačního programu Životní prostředí, která činí polovinu celkových nákladů. Účelem revitalizací je snížit energetickou náročnost gastroprovozu školních kuchyní.

Návrat vzácných dravců do Jeseníků

Celkem čtrnáct druhů dravců (z toho dvanáct chráněných) zaznamenali ornitologové na území chráněné krajinné oblasti Jeseníky při průzkumu. Koordinovala ho Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. Osm ornitologů pozorovalo ptáky na sedmdesáti předem vytipovaných místech. Při práci strávili v terénu více než 280 hodin. Tak rozsáhlé sledování dravců v CHKO Jeseníky proběhlo poprvé. „Jeseníky jsou dlouhodobě známé jako jedno z nejvýznamnějších hnízdišť sokola stěhovavého v České republice. Kromě vzácných sokolů tu hnízdí jestřáb lesní, krahulec obecný, poštolka obecná a káně lesní. U ostříže lesního a včelojeda lesního je hnízdění pravděpodobné. V posledních letech mohou návštěvníci jeseňnické přírody ojedinele zahlédnout také majestátní orly, jmenovitě orla křiklavého, orla skalního nebo orla mořského. Tito dravci zatím na území CHKO nehnízdí, ale do budoucna to nevyklučujeme,“ říká Daniel Kránek z Agentury ochrany přírody a krajiny.

Dětské centrum Veská se chystá zefektivnit hospodaření s dešťovou vodou

Rada Pardubického kraje rozhodla o zahájení výběrového řízení na zhotovitele stavby zádržného systému dešťové vody v areálu Dětského centra Veská. Projekt bude realizován v rámci Operačního programu Životní prostředí a počítá s instalací tří podzemních nádrží. Zadržovaná voda bude využívána pro zavlažování zahrady a sníží tak spotřebu cenné pitné vody. „Celkové náklady na stavbu jsou odhadovány na více než 4 miliony korun... Projekt, který má za cíl zefektivnit hospodaření s dešťovou vodou v Dětském centru Veská, byl schválen v únoru 2022,“ uvedl náměstek hejmana za investice Dušan Salfický.

► Pestrůst krajiny podpoří dotace na péči o již existující meze, dřeviny či mokřady

Rozmanitá krajina prospívá životnímu prostředí. Lépe zadržuje vodu, odolává erozi a daří se v ní také rostlinám a živočichům. **Nyní mohou majitelé půdy, zejména spolky či obce, získat až jeden milion korun z Národního programu Životní prostředí na lepší údržbu a péči o již existující krajinné prvky.**

V nové dotační výzvě vyčlenilo Ministerstvo životního prostředí celkem 100 milionů korun s cílem podpořit ekologickou stabilitu krajiny a její odolnost vůči změně klimatu.

„O krajinu a půdu se náš resort stará dlouhodobě. Nedávno jsme nabídli celkem 800 milionů korun na zakládání nových prvků v krajině, ale důležitá je i péče o ty současné. Proto přicházíme s další finanční pomocí ve výši 100 milionů korun na údržbu a posilování funkcí prvků v krajině,“ říká ministr životního prostředí Petr Hladík. „Tentokrát cílíme na péči o stávající drobnější přírodní objekty, které obohacují zemědělskou krajinu a dodávají jí více diverzity. Typově jde o meze, terasy, stromořadí, solitérní dřeviny, ale i mokřady, skalky či příkopy. Výzva byla připravena ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství, a to tak, aby doplňovala jejich výzvy pro zemědělce výzvou pro všechny ostatní, tedy například spolky obce či vlastníky pozemků,“ dodává.

Podporu z dotační výzvy č. 15/2024 Národního programu Životní prostředí mohou konkrétně získat vybrané krajinné prvky evidované v LPIS jako ekologicky významné, které zároveň v době podání žádosti nejsou způsobilé pro zařazení do režimů pro klima a životní prostředí v rámci zemědělských podpor.

Peníze tak mohou majitelé půdy využít například na sečení, odstraňování nevhodných dřevin, likvidaci invazních druhů a další opatření.

Ve výzvě je připraveno celkem 100 milionů korun. „Možnost podávat žádosti trvá do 31. března 2026. O finanční podporu může žádat jak vlastník pozemku, na kterém se krajinný prvek nachází, tak osoba, která je na základě písemného souhlasu vlastníka oprávněna opatření realizovat,“ uvádí podrobnosti čerpání z dotační výzvy Petr Valdman, ředitel Státního fondu životního prostředí ČR, jehož úřad dotace vyřizuje.

Výše dotace se odvíjí od typu opatření a krajinného prvku a pohybuje se v rozmezí od 10 tisíc korun až po 1 milion korun na jeden projekt. Celková alokace výzvy je 100 milionů korun. Dotace může pokrýt až 100 % způsobilých výdajů.

Aktuální dotační titul navazuje na dvě dotační výzvy, které v polovině listopadu loňského roku vyhlásilo Ministerstvo životního prostředí. V nich nabízí vlastníkům a správčům půdy celkem 800 milionů korun

z evropských i národních zdrojů na obnovu a tvorbu remízů, mezí, stromořadí, mokřadů a dalších krajinných a vodních prvků. Podporu usnadnila nedávno přijatá novela zákona o ochraně zemědělského půdního

fondu, podle níž lze krajinné prvky realizovat bez vyjmutí ze zemědělského půdního fondu a snížení dotace.

„Tyto prvky nejsou rozhodně jen ‚okrasou‘ krajiny, ale nezbytnou součástí zdravého a udržitelného ekosystému. Voda a různorodé krajinné prvky s sebou přináší návrat života do přírody. Díky nim se zvyšuje biodiverzita, zároveň snižují erozi půdy, pomáhají k zachycování znečištěné a vsakování vody a současně navrací zpátky do zemědělské krajiny ptáky, opylovače a další živočichy. Musíme si uvědomit, že jejich zachování a obnova je důležitá pro odolnou krajinu, její ekologickou stabilitu i ochranu přírody a pro snižování negativních dopadů změny klimatu,“ uzavírá ministr Petr Hladík. ●

Foto: archiv SFŽP ČR

► Půl miliardy míří z Modernizačního fondu na bezúročité úvěry pro podnikatele na energetické úspory

Nová výzva z Modernizačního fondu podpoří vznik finančního nástroje, který umožní poskytovat podnikatelským subjektům zvýhodněné půjčky na zlepšení energetické účinnosti a snížení spotřeby energie v budovách v Praze.

Prostředky jsou určeny i na renovace objektů podniků provozujících zařízení v EU ETS, které nemohou čerpat podporu z Operačního programu Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (OPTAK), se sídlem po celé České republice.

Podnikatelské subjekty budou moci díky spolupráci s Národní rozvojovou bankou (NRB) požádat až o 60 milionů korun a úvěr bude možné čerpat opakovaně. První kolo úvěrů zprostředkovaných NRB v roce 2025 bude bezúročité, opakované půjčky pak budou úročeny v návaznosti na sazby PRIBOR

6M, přičemž zvýhodnění musí odpovídat minimálně 1 % oproti úrokovým sazbám finančních trhů. Splatnost jistiny bude možné odložit až o dva roky, forma zajištění úvěru bude stanovena individuálně na základě dohody žadatele a správce finančního nástroje.

Finanční prostředky z Modernizačního fondu bude možné využít na zateplení obálky budovy, zvýšení energetické účinnosti technických systémů budov, instalace obnovitelných zdrojů energie včetně akumulčních systémů, dobíjecí stanice pro uživatele budovy a prvky na zlepšení vnitřního prostředí budovy, jako jsou systémy hospodaření se srážkovou vodou, vegetační střechy apod.

Za předpokladu splnění požadovaných energetických výsledků projektu bude příjemci podpory v kombinaci se zvýhodněným úvěrem poskytnuta výkonnostní dotační složka až 35 % způsobilých výdajů projektu. Součet dotační složky a výhodného úvěru může dosáhnout až 100 % celkových způsobilých výdajů.

Oprávnění žadatelé mohou již nyní zahájit přípravu projektů na energetické úspory na budovách dle podmínek zveřejněných v textu vyhlášené výzvy. Národní rozvojová banka začne zvýhodněné úvěry nabízet v první polovině roku 2025. ●

První kolo úvěrů zprostředkovaných NRB v roce 2025 bude bezúročité, opakované půjčky pak budou úročeny v návaznosti na sazby PRIBOR 6M...

► Na rozvoj obcí v národních parcích jde 150 milionů korun, nově z nich mohou obce opravit i drobné sakrální stavby

Ministerstvo životního prostředí vyhradilo dalších 150 milionů korun z Národního programu Životní prostředí na podporu udržitelného rozvoje obcí, jejichž území se nachází v národních parcích.

Obce mohou tyto prostředky využít na rozmanité projekty, od zvelebování veřejných prostor a turistické infrastruktury až po opravy drobných sakrálních staveb. „Obce na územích národních parků podporujeme dlouhodobě. Toto je již v pořadí jedenáctá výzva z národních programů určená pro přibližně sedmdesát obcí. Prostředky bývají pravidelně rychle vyčerpány, protože samosprávy jsou zvyklé s těmito investicemi hospodařit a mají připravené projekty na zlepšení veřejné i turistické infrastruktury. Zájem nás těší, protože se tak zlepšuje kvalita života místních lidí i zájem pro návštěvníky, a to s ohledem na nejvyšší stupeň ochrany našich nejcennějších přírodních památek,“ uvedl ministr životního prostředí Petr Hladík a dodal:

„Celkem 150 milionů korun mohou obce využít na investice do zeleně, mobiliáře, cest i parkovišť, na investice do informačních center, zpracování studií nebo na spolufinancování projektů podpořených Evropskou unií. Novinkou v této výzvě je možnost financovat opravy drobných sakrálních staveb, které jsou mimo zastavěné území obce. Jedná se o opravy kapliček, zvoniček, božích muk, případně exteriérových soch nebo skalních reliéfů s náboženskými motivy.“

Výhodou dotačního titulu je relativně nízká minimální spoluúčast. Dotace mohou pokrýt až 85 procent uznatelných výdajů na projekt, přičemž jednotlivé příspěvky se pohybují v rozmezí od 100 tisíc do 5 milionů korun.

„Obce a další oprávnění žadatelé mohou podat libovolný počet žádostí, přičemž celková podpora může dosáhnout až 6 milionů korun. Částečnou podporu mohou získat obce i na projekty spolufinancované z evropských fondů,“ doplňuje ředitel Státního fondu životního prostředí ČR Petr Valdman.

Žádosti přijímá Státní fond životního prostředí ČR od 3. února do 29. srpna 2025 nebo do vyčerpání alokace. Program je otevřený pro obce, správy národních parků, neziskové organizace a další právnické subjekty s výjimkou obchodních korporací s podílem územních samosprávných celků menším než 50 % a politických stran a hnutí.

Projekty musí být zrealizovány na území obcí, jejichž katastrální území zasahuje do oblasti národního parku ČR. Pouze vzdělávací a osvětové projekty či projekty spolufinancované z EU mohou být provedeny i na území, které zasahuje do ochranného pásma národního parku či do navazující chráněné krajinné oblasti. ●

► Vědu, výzkum a inovace v Ústeckém kraji podpoří 800 milionů

Ministerstvo životního prostředí vyhlásilo novou výzvu pro Ústecký kraj z **Operačního programu Spravedlivá transformace**, kde je k dispozici 800 milionů korun.

Foto: Shutterstock / Carodenkoff

miky, je připraveno 800 milionů korun. Tyto finance jsou určeny na posílení kapacity výzkumných institucí, zlepšení vybavení vědeckých týmů a vytvoření lepších podmínek pro jejich práci včetně vzniku nových pracovních míst. Výzva tak podpoří například nákup nových přístrojů a laboratorního vybavení, stavební úpravy nezbytné pro instalaci a provoz těchto zařízení nebo také nákup nehmotného majetku, kterým mohou být pro výzkumníky potřebné licence nebo softwarové a hardwarové vybavení, uvedl ministr životního prostředí Petr Hladík a dodal: „Podpora výzkumu přímo v uhelných regionech má za cíl zabránit odchodu vědeckých kapacit z regionu, ale také podpořit výzkum a vývoj zaměřené na nízkou emisní energetiku a cirkularitu.“

Ty mají tomuto tzv. uhelnému regionu pomoci navýšit výzkumné kapacity vědeckých pracovišť, zlepšit jejich vybavení a podmínky pro práci a podpořit vědecké projekty zaměřené na nízkou emisní energetiku i cirkularitu. Jde o součást podpory, která se zaměřuje na zmírnění negativních dopadů odklonu od uhlí a na rozvoj lidí a jejich dovedností. Program Spravedlivá transformace má za cíl pomoci regionům a lidem zvládnout přechod na klimaticky neutrální hospodářství do roku 2050.

„V Ústeckém kraji je potřeba rozvíjet specializované výzkumné oblasti a podporovat přenos vědeckých výsledků do praxe. Na podporu kvalitního výzkumu a vývoje, který je klíčový pro rozvoj regionální ekono-

Podporované aktivity přispívají k vytvoření kvalitních podmínek pro rozvoj výzkumné a inovační infrastruktury v Ústeckém kraji. „Z této výzvy podporujeme projekty, které se zaměřují na zvýšení efektivity ekonomiky z hlediska materiálového, energetického a emisního. Soustředíme se na dekarbonizaci s cílem snížit emise skleníkových plynů a podporovat přechod na čistou energii a využívat solární a větrnou energii. V oblasti decentralizace se zaměřujeme na sdílení místních zdrojů a lokální výrobu, tedy i lokální energetické komunity. A 3R princip cirkularity, tedy redukovat, znovu používat (reuse) a recyklovat, je základní teze udržitelné spotřeby. Všechny výzkumné a inovační aktivity se zaměřují na podporu technologií pro zvyšování efektivity procesů re-

cyklace a opětovného použití a je potřeba je především v uhelných regionech podporovat,“ uvedl Jan Kříž, vrchní ředitel sekce ekonomiky životního prostředí MŽP s tím, že právě pro tuto podporu byla vypsána nová výzva z Operačního programu Spravedlivá transformace.

Výzva je určena na podporu technického a materiálního vybavení výzkumných pracovišť, tedy například na pořízení nových přístrojů a laboratorního vybavení, dále na stavební úpravy a rekonstrukce budov, především na stavební úpravy nutné při instalaci nových přístrojů nebo novou výstavbu nezbytnou pro instalaci a provoz zařízení. V neposlední řadě je určena také na rozvoj kapacit výzkumných týmů a nákup nehmotného majetku, například pořízení licencí či hardwarového a softwarového vybavení.

Až 350 milionů na jeden projekt

Finanční pomoc mohou využívat organizace pro výzkum a šíření znalostí i právnické osoby. „Oprávnění žadatelé mohou své projekty řešit samostatně nebo ve spolupráci s dalšími oprávněnými účastníky. Z Operačního programu Spravedlivá transformace mohou získat na projekt finanční podporu až do výše 85 % celkových způsobilých výdajů. Jednotlivé projekty mohou být podpořeny minimální částkou 40 milionů Kč, maximální podpora jednoho projektu je pak 350 milionů korun. Žádosti bude možné posílat přes Portál ISKPP21+ od 14. února 2025 a jejich příjem bude ukončen 1. září 2025. Realizace projektu je limitována datem 31. prosince 2028, což je nejzazší termín pro ukončení,“ popisuje ředitel Státního fondu životního prostředí ČR Petr Valdman. ●

► Monitorovací výbor OPST schvaloval nová kritéria

Monitorovací výbor OPST, který zasedal 2. prosince 2024 v Praze, schválil kritéria pro novou výzvu na podporu výzkumu a vývoje v Ústeckém a Karlovarském kraji a kritéria nového finančního nástroje „**Záruka pro malé a střední podniky**“, který bude možno využít ve všech třech uhelných krajích.

Zástupce evropské komise Petr Votoupal z DG Regio na úvod poděkoval zástupcům uhelných regionů panu Karáskovi, paní Dvořákové a panu Pizingerovi za odvedenou práci při podpoře spravedlivé transformace v každém z krajů a vyjádřil přání, aby i nová politická reprezentace krajů pokračovala v transformaci se stejným nasazením. „Je potřeba dokončit fázi hodnocení strategických projektů a plně se soustředit na jejich implementaci,“ řekl. Ve svém vystoupení také ocenil přístup k řízení programu a dosavadní plnění stanovených mílníků.

Členům monitorovacího výboru byl představen návrh harmonogramu výzev pro rok 2025, který je již nyní zveřejněn na webu OPST.

Dále byla na jednání představena kritéria, na jejichž základě budou nastaveny podmínky pro nové tematické výzvy i budoucí finanční nástroje.

V Moravskoslezském kraji bude spuštěn fond, díky kterému bude možno využít nevyužitá pozemky, tzv. brownfieldy, pro řadu nových funkcí včetně bydlení. Z nových finančních nástrojů bude ve všech kra-

jích v roce 2025 k dispozici záruční finanční nástroj pro malé a střední podniky s alokací 425 milionů korun s cílem zlepšit jejich přístup k financování. Správcem tohoto finančního nástroje bude Národní rozvojová banka (NRB).

Mezi nově plánované výzvy, o kterých byl monitorovací výbor informován, patří budování výzkumných kapacit v Ústeckém a Karlovarském kraji. Cílem je podpora aplikovaného výzkumu vedoucí ke vzniku nových výsledků uplatnitelných v praxi a k řešení výzev a potřeb společnosti a hospodářství.

V odpoledním bloku zúčastnění, mezi kterými byli zástupci všech uhelných krajů, další regionální partneři, zástupci dotčených ministerstev a Evropské komise, diskutovali znovu o budoucnosti kohezních fondů po roce 2027 a roli OPST při přípravě nových strategických projektů. Další zasedání monitorovacího výboru se uskuteční na jaře 2025. ●

► Národní park Podyjí má nového ředitele

Novým ředitelem Správy Národního parku Podyjí se stane Pavel Müller, absolvent Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity v Brně a projektový manažer ze soukromé mezinárodní společnosti. Do funkce nastoupí 1. února 2025.

„Chtěl bych v prvé řadě poděkovat za dosavadní práci odcházejícímu řediteli Národního parku Podyjí Tomáši Rothrockovi, který jej vedl 33 let. Přál bych si, aby nový ředitel přinesl pozitivní impuls jak ve fungování Správy NP, tak v ochraně zeleňské přírody, která nemá jen domácí, ale i mezinárodní význam. Proto bude zásadní nejen spolupráce s místními lidmi a samosprávami, ale také s rakouským Národním parkem Thayatal. V tomto směru považuji za důležité, že má vybraný kandidát Pavel Müller pracovní zkušenosti z Rakouska a také jazykové vzdělání. Věřím, že se podaří dále rozšířit služby i vzdělávací aktivity pro návštěvníky, stejně jako spolupráci s univerzitami a výzkumnými institucemi,“ říká ministr životního prostředí Petr Hladík.

Pavel Müller uspěl ve výběrovém řízení, které Ministerstvo životního prostředí vyhlásilo v listopadu roku 2024. Přihlásilo se do něj celkem pět uchazečů. Podle výběrové komise byl nejkvalitnějším uchazečem Müller, který dokázal nejlépe představit fungování Národního parku Podyjí v následujících letech s větším zapojením místních samospráv a komunit i rozšířením nabídky pro širokou veřejnost na praktické ukázky péče o přírodu a její ochrany. Komise zároveň ocenila manažerské zkušenosti ze soukromého sektoru a znalost fungování příspěvkové organizace.

„Moje hlavní priority míří na zachování a obnovu původních druhů, revitalizaci vodních toků a mokřadů. Pod mým vedením budeme rozvíjet udržitelné zemědělské a lesnické praktiky, které respektují přírodní hodnoty parku, a spolupráci s místními zemědělci a zaměříme se na větší rozvoj ekologického zemědělství. Klíčové je zvýšit účast veřejnosti na vzdělávacích akcích, což povede k většímu povědomí o ochraně přírody a aktivnímu zapojení do péče o park. Jako důležité také vidím zapojit místní

samosprávy a občany do realizace projektů v místě jejich domova,“ vysvětluje budoucí ředitel Národního parku Podyjí Pavel Müller, který je lesní inženýr a absolvent Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity v Brně. Pracoval jako projektový manažer v českých a rakouských dřevařských firmách. „Při studiu oboru lesnictví jsem zpracoval bakalářskou práci na téma monitoringu drobných savců na území plánované CHKO Soutok Moravy a Dyje. Ve svém bydlišti jsem se věnoval ochraně přírody a osvětě v rámci občanského sdružení Boskovštejn – místo pro život a také v rámci projektu Spolu do přírody, kde nabízíme environmentální vzdělání pro děti i jejich rodiče. Jakožto někdejší turistický průvodce

Foto: Petr Lazárek, NP Podyjí

► Správa železnic získala 576 milionů korun na rekonstrukci nádražních budov

Správa železnic pokračuje v úspěšném získávání prostředků z dotačních zdrojů Evropské unie.

Po pilotním projektu v Ústeckém kraji se jí opět podařilo získat grant z programu JTM, který kombinuje úvěr Evropské investiční banky a dotace. Tentokrát je použije na rekonstrukci osmi nádražních budov v Ústeckém, Karlovarském a Moravskoslezském kraji, celková výše

dotace dosahuje 576 milionů korun. Program Spravedlivé transformace je orientován na rozvoj strukturálně postižených regionů Evropské unie, v Česku konkrétně na Ústecký, Karlovarský a Moravskoslezský kraj. Finanční prostředky budou vynaloženy na rekonstrukci nádražních budov.

Obnova čeká například památkově chráněnou nádražní budovu v Chebu z roku 1962. Kromě rekonstrukce vnitřních prostor dojde k instalaci fotovoltaické elektrárny a vzniknou i nová parkovací místa. Na seznamu nechybí ani další památkově chrá-

znám i evropská horská chráněná území,“ popisuje Müller.

Mezi členy výběrové komise, která nejlepšího kandidáta vybrala, byli nově například starosta obce ležící v NP Podyjí nebo předseda Rady NP Podyjí. „Pan Müller byl vybrán proto, že má za sebou pozitivní manažerskou zkušenost ze středně velkých mezinárodních firem, dobrou znalost sousedního rakouského prostředí včetně znalosti fungování a řízení Národního parku Thayatal. Je regionálním patriotem, dlouhodobě působí v obecním zastupitelstvu své obce, což je zkušenost, která by měla pomoci zlepšit komunikační úroveň mezi správou NP a obcemi v ochranném pásmu národního parku. Jeho lesnické vzdělání a nadprůměrné jazykové znalosti jsou plně v souladu s požadavky MŽP na řízení resortní příspěvkové organizace zaměřené na ochranu přírody, která potřebuje ředitele, jenž umí řídit procesy ve firmě, rozumí potřebám ochrannářského managementu lesů i nelesnických ploch a přitom umí tuto problematiku uchopit i ekonomicky a kvalifikovaně ji odkomunikovat s veřejností,“ uvádí předseda Rady Národního parku Podyjí Tomáš Vrška. ●

něný objekt, a to na nádraží v Teplicích, kde se stavba zaměří na všechny interiéry. Dotace půjde i na přestavbu nádražní budovy v bruselském stylu z roku 1967 v Ostrově-Vítkovicích.

Další nádražní budovy, které budou díky dotaci z programu JTM rekonstruovány, se nacházejí v Bečově nad Teplou, ve Františkových Lázních, v Lovosicích, v Roudnici nad Labem a v Kopřivnici.

Zmíněné stavby přinesou zvýšení komfortu cestujících a energetické úspory a zajistí bezbariérově přístupné prostory nádraží. ●

Nemocnice Na Homolce má za sebou **jeden z největších a nejkomplexnějších projektů energetických úspor v českém zdravotnictví.**

NEMOCNICE NA HOMOLCE SNÍŽILA NÁKLADY NA ENERGIE O 40 %

Foto: archiv SFŽP ČR

Projekt, jehož realizace trvala jeden rok, přinese nemocnici úsporu nákladů na energie až o 40 %. Realizace zahrnovala investice do zateplení střeš, obměny oken, dveří a jiných fasádních prvků, modernizace vytápění a vzduchotechniky, osvětlení, fotovoltaiky, řízení technologických zařízení, a to vše za plného provozu nemocnice.

Nemocnice využila dotace z Operačního programu Životní prostředí a programu Nová zelená úsporám ve výši 720 milionů korun, přičemž celková investice dosáhla přibližně 1,1 miliardy korun. Zateplení, projektová příprava a inženýring si vyžádaly přibližně 700 milionů korun, zatímco investice do modernizace technologických zařízení budov představovaly 432 milionů korun.

„Jsem velmi rád, že se tento dlouho a pečlivě připravovaný energetický úsporný projekt podařilo v tak krátkém čase bez větších komplikací dokončit. Nemocnice má velmi náročný energetický provoz, který funguje v nepřetržitém režimu. Vynaložené prostředky se dlouhodobě velmi dobře zúročí. Modernizace přinese úspory a lepší kvalitu prostředí, ve kterém pracujeme a léčíme naše pacienty, a zároveň nám vyřeší do budoucna nutné investice do technologických zařízení budov,“ uvedl ředitel nemocnice Petr Polouček.

„Kromě garantovaných úspor energie, za jejichž výši deset let smluvně ručíme, má projekt i výrazný

nefinanční přínos pro pacienty a zaměstnance, například zlepšení světelných podmínek nemocnice díky téměř 10 500 novým LED světidlům. Počítačem řízený systém regulace teploty v 1 100 místnostech bude zase v celé nemocnici zajišťovat tepelný komfort za výrazného snížení nákladů na teplo,“ vysvětluje Pavol Fraňo, generální ředitel společnosti, která měla na starost modernizaci technologií nemocnice.

Automatizace technologických celků výrazně zlepšuje efektivitu využití pracovních sil. Samotná realizace projektu vyžadovala koordinaci a ohleduplnost vůči pacientům

PARAMETRY A SPECIFIKA PROJEKTU:

10 let smluvně garantované minimální úspory:

8 700 MWh úspora **plynu** ročně

4 200 MWh úspora **elektrické energie** ročně

15 300 m³ úspora **vody** ročně

5 823 tun pokles emisí **CO₂** ročně

a personálu, protože práce probíhaly za plného provozu nemocnice. Výsledkem je modernizovaná nemocnice fungující v energeticky úsporném provozu s lepšími podmínkami pro léčbu a péči o pacienty.

Nemocnice Na Homolce je areálem s komplikovaným vytápěním a vzduchotechnikou. Právě vzduchotechnika je vedle osvětlení největším zdrojem úspor a díky realizaci projektu dojde ke zvýšení účinnosti zpětného získávání tepla. Proměnou prošla i centrální výroba páry v parní kotelně, kterou nahradily lokální elektrické vyvíječe páry. Vyměněny byly i páteřní rozvody tepla.

Areál budou vytápět nové plynové kondenzační kotle. Teplotu ve více než 1 100 místnostech bude regulovat systém IRC, který umožní každou z nich vytápět podle jejich účelu a využití. V prostorách, kde není celodenní provoz, jako jsou ambulance či kanceláře, tak bude možno mimo pracovní dobu teplotu prostředí snížit. Informace o aktuálních teplotách budou nepřetržitě proudit do centrálního dispečinku, jenž bude moci v případě potřeby zasáhnout.

K modernizaci využila nemocnice metodu energetických služeb se zárukou úspor (EPC). Podobné projekty úspěšně fungují i v dalších nemocnicích. ●

Foto: archiv SFŽP ČR

Foto: archiv SFŽP ČR

Foto: archiv SFŽP ČR

Foto: archiv SFŽP ČR

Foto: archiv SFŽP ČR

Foto: archiv SFŽP ČR

Foto: archiv SFŽP ČR

Foto: archiv SFŽP ČR

► České projekty mají velký zájem o program LIFE

Ministerstvo životního prostředí podporuje domácí projekty, aby se více zapojily do evropského programu LIFE. **Ten financuje především rozsáhlé inovační akce, které vyžadují spolupráci vědy, průmyslu a veřejné správy.**

Díky podpoře MŽP tak roste počet zapojených odborníků i samotných projektů celoevropského významu zaměřených na obnovu přírody, oběhové hospodářství nebo ochranu klimatu. Do národních výzev vypsaných v loňském roce se přihlásilo více než 50 projektů.

„Z národních výzev podporujeme přípravu projektů předkládaných do výzvy unijního programu LIFE v roce 2024 v oblastech Životní prostředí a Opatření v oblasti klimatu. Z celkových 100 milionů korun je 82 milionů vyhrazeno pro spolufinancování projektů, 3 miliony na podporu přípravy projektové dokumentace a 15 milionů korun na podporu spolufinancování partnerů projektů. Projekty Ministerstvo životního prostředí podpoří v případě, že uspějí v programu LIFE Evropské komise,“ říká ministr životního prostředí Petr Hladík.

Na základě hodnocení dostalo příslib podpory na spolufinancování třináct konceptů projektů předložených hlavním ža-

datelem a devatenáct konceptů předložených partnery. Hodnotící komise navrhla podpořit také projektovou přípravu devíti konceptů s maximální výší podpory 280 000 korun a čtyř konceptů s podporou do 200 000 korun.

Dalších deset žádostí uspělo ve výzvě LIFE Partner. Ta má podpořit české žadatele, kteří se jako partneři podílejí na realizaci projektů LIFE schválených v evropských výzvách programu LIFE v programovém období 2014–2020 a 2021–2027. Celková alokace pro národní výzvu LIFE Partner 2024 činí 20 milionů korun.

Další tři projekty uspěly v podpoře určené pro projekty v rámci podprogramu Přechem na čistou energii, v této výzvě bylo alokováno celkem 7 milionů korun. Dalších pět projektů se přihlásilo do průběžné výzvy MŽP na spolufinancování integrovaných strategických projektů, kde alokace činí 120 milionů korun.

Rekordní evropská výzva

Mimořádná byla odezva na celoevropskou výzvu k předkládání návrhů v programu LIFE 2024.

„V reakci na výzvu k předkládání návrhů na projekty v oblasti přírody, životního prostředí, klimatu a čisté energie v rámci programu LIFE 2024 bylo přijato 895 žádostí o financování z prostředků EU v celkové výši více než 2,7 miliardy eur. Počet žádostí se oproti roku 2023 zvýšil o 37%,“ upozorňuje Tomáš Kažmierski, ředitel odboru finančních a dobrovolných nástrojů.

V oblasti Příroda a biologická rozmanitost přišlo 137 žádostí v celkové hodnotě 928 milionů eur, na Oběhové hospodářství a kvalitu života obdržela Evropská komise 265 žádostí v celkové hodnotě 1,5 miliardy eur, do programu Zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně přišlo 183 žádostí v celkové hodnotě 1,1 miliardy eur. Dalších 310 žádostí v celkové hodnotě 543 milionů eur bylo přijato do výzvy Přechem na čistou energii. Evropská unie by měla financovat přibližně dvě třetiny celkových nákladů, zbytek pochází od národních i místních vládních, soukromého sektoru nebo organizací občanské společnosti.

Každý návrh projde nezávislým hodnocením a CINEA (agentura spravující program) oznámí žadatelům výsledky na jaře 2025. ●

► Parkový areál léčebny v Jevíčku se dočká obnovy

Odborný léčebný ústav Jevíčko se již letos dočká revitalizace parkového areálu, který byl dlouhou dobu bez zásadních úprav. Hlavním cílem této obnovy je vrátit parku jeho původní vzhled a zajistit tak příjemnější prostředí pro pacienty i návštěvníky.

„Celkové náklady na realizaci projektu činí necelých deset milionů korun. Tento projekt přispěje nejen k obnově a údržbě přírodního prostředí, ale také k dlouhodobému fungování parku na původních principech, které jsou důležité pro léčbu pacientů,“ doplňuje první náměstek hejtmána pro investice Dušan Salfický.

Jedním z hlavních prvků revitalizace je navržení pohledové bariéry z keřů ve východní části areálu, která oddělí park od přilehlé cesty. Kromě výměny stávajících stromů a odstranění náletových dřevin vznikne namísto současných keřů nový trávník. Přední část hlavní budovy léčebny ozdobí trvalkové záhony. Následná péče o nově vysazené rostliny bude zajištěna po dobu tří let.

„Obnova parku je součástí projektu spolufinancovaného z Operačního programu Životní prostředí 2021–2027. Projekt Rada Pardubického kraje schválila v září 2022. Kraj obdržel rozhodnutí o poskytnutí dotace v rámci Operačního programu životní prostředí (OPŽP 21+). Maximální výše dotace činí téměř 7,5 milionů korun,“ upřesňuje radní pro regionální rozvoj Roman Línec.

„V rámci projektu bude vysazeno přes 500 nových stromů a okolo 1400 keřů, což přispěje ke zvýšení rozmanitosti přírody a zachování památkových hodnot území. Obnova se týká smrků, které jsou opět záměrně umístěny do parkového areálu s ohledem na produkci pryskyřice, která obohacuje vzduch o éterické oleje. Tyto oleje usnadňují léčbu pacientů a jsou typickým prokem plicních léčen z období první republiky. Za mě to má klíčový význam pro zlepšení zdraví uživatelů léčebny. Zároveň je to také velmi rozumný a smysluplný příspěvek k ochraně přírody,“ vysvětluje radní pro venkov, zemědělství a životní prostředí Miroslav Krčil

Zdraví v srdci přírody

Park je součástí kulturní památky a samotný areál léčebny je unikátním příkladem léčebného zařízení, které bylo navrženo pro rekonvalescenci pacientů s TBC. Areál v současné době také využívají pacienti pohybové rehabilitace, pro které je pohyb po parku a v terénu velmi zásadní. Terén je důmyslně tvarován nejprve pro nenáročný pohyb, který je postupně se vzrůstající vzdáleností od lé-

čebny náročnější. Léčebna je zasazena do lesa s jehličnatými stromy a širokým výhledem do volné kopcovité krajiny a v klimaticky velmi příznivém prostředí. V rámci revitalizace budou obnoveny skupiny smrků poškozené kůrovcem, které byly původně vysazeny jako léčebné místo pro pacienty, a dále budou nahrazeny rozsáhlé plochy s původně vysazenými břízami ze 70. let minulého století, které jsou silnými alergeny. Břízy tak uvolní prostor pro javory, duby, smrky, jedle a další druhy dřevin.

Kraj do léčebného ústavu investoval přes 170 milionů korun

Pardubický kraj v minulosti velmi výrazným způsobem investoval do rozvoje celého areálu Odborného léčebného ústavu v Jevíčku. „Za posledních několik let se v rámci OLÚ Jevíčko dostáváme na souhrnnou sumu všech projektů ve výši přesahující 170 milionů korun s tím, že na řadu z nich se nám podařilo získat prostředky z evropských fondů. Mezi největšími projekty najdeme opravu historických dřevěných leháren, přestavbu bývalého dětského pavilonu na pavilon pro plicní rehabilitaci, renovaci střechy a implementaci energeticky úsporných opatření v budově stravovacího provozu. V poslední etapě bylo realizováno zateplení pavilonu S a kompletní modernizace pokojů včetně nového hygienického zázemí,“ vyjmenoval projekty hejtmán Martin Netolický. ●

► Švýcarské fondy podpoří udržitelný turismus i posílení biodiverzity

Rozvíjet udržitelný turismus například pomocí systémového řízení nadměrného počtu návštěvníků v přírodně cenných lokalitách tak, aby se snížila zátěž pro ekosystémy, je hlavním cílem Programu švýcarsko-české spolupráce s názvem Udržitelný turismus a posílení biodiverzity.

„Program švýcarsko-české spolupráce představuje důležitý rozměr našich vynikajících bilaterálních vztahů s Českou republikou. Jeho realizace začíná nyní a potrvá do roku 2029. Programy vytvoří příležitosti pro nová partnerství a v některých případech ožví stávající vazby obou našich zemí v rámci společného úsilí,“ vysvětlil Urs Bucher, velvyslanec Švýcarské konfederace.

„Těší mě, že Ministerstvo životního prostředí je zprostředkovatelem programu Udržitelný turismus a posílení biodiverzity, kde je na obě strany vyčleněna téměř miliarda korun. Naše role v projektu zahrnuje odbornou přípravu a realizaci. Hlavní cíle programu jsou nám velmi blízké, i nás trápí vysoký počet návštěvníků v cenných přírodních oblastech. Proto chceme podpořit projekty zaměřené na udržitelnější turistiku, a to s využitím švýcarských zkušeností, které pomohou zmírnit negativní dopady cestovního ruchu na životní prostředí. Program umožní financovat projekty, které se zaměří na rozložení návštěvníků i mimo nejvytíženější turistické cíle a které například sníží dopady intenzivního turismu na cenné ekosystémy. Součástí projektu může být také budování nebo rekonstrukce návštěvnických a informačních center, domů přírody apod. V oblasti biodiverzity půjde například o projekty budování rybích přechodů, ekoduktů a dalších technických staveb, které mají zprůchodnit krajinu pro zvířata a zabránit tak jejich úmrtím,“ uvedl ministr životního prostředí Petr Hladík.

Více ohledu vůči krajině a turisticky atraktivním lokalitám

Obecným cílem programu je řešení dvou hlavních příčin úbytku přírodní rozmanitosti způsobených zejména zásahem člověka do ekosystémů, například rozdělování krajiny na menší části, nadměrné využívání přírodních zdrojů nebo příliš rychlý rozvoj turismu. Podporované projekty by měly pomáhat rozložit turistickou návštěvnost mimo nejvytíženější oblasti a zaměřit se na sledování, vyhodnocování a regulaci vlivu intenzivního cestovního ruchu na cenné přírodní lokality. V pilíři zaměřeném na posílení biodiverzity bude program podporovat projekty zaměřené na snížení vlivu rozdělování krajiny způsobené lidskou činností na přírodu. To zahrnuje například odstraňování překážek v krajině, jako jsou dopravní sítě či elektrické vedení nebo příčné překážky v říčních tocích, které narušují přirozený pohyb zvířat a funkčnost ekosystémů.

První výzva pro žadatele vyhlášena

Současně se slavnostním zahájením programu vyhlásilo Ministerstvo životního prostředí první výzvu pro předkládání projektových návrhů. Jedná se o výzvu na tzv. velké projekty v minimální výši 70 milionu korun na projekt. „Výzva je roz-

Program **ŠVÝCARSKO-ČESKÉ** spolupráce

dělena na dva pilíře: udržitelný turismus s celkovou alokací 660 milionů korun a posílení biodiverzity s celkovou alokací 300 milionů korun. Na jaře vyhlásíme výzvu pro projekty v rozsahu 500 tisíc až 5 milionů korun v tzv. malém grantovém schématu. Žadatelé mohou získat podporu až do výše 90 % z celkových způsobilých výdajů. Na projektech by mělo spolupracovat více partnerů včetně švýcarských. Zprostředkovatel programu chce žadatelům pomoci s výběrem možných švýcarských partnerů. Prostřednictvím švýcarské organizace Swiss Parks Network může být konkrétní vhodný partner vyhlášen či doporučen k navázání spolupráce,“ vysvětluje Tomáš Kažmierski, ředitel odboru finančních a dobrovolných nástrojů Ministerstva životního prostředí.

Švýcarský příspěvek (Swiss Contribution) díky finanční pomoci podporuje na základě bilaterálních rámcových dohod rozvojové projekty na území nových členských států Evropské unie včetně České republiky. Rámcová dohoda mezi Švýcarskou konfederací a Českou republikou byla podepsána 9. června 2023 a umožňuje České republice přijímat finanční prostředky z druhého švýcarského příspěvku ve výši 76,9 mil. CHF (cca 1,845 mld. Kč). Prostředky jsou určeny na podporu projektů švýcarsko-české spolupráce v oblasti vědy a výzkumných infrastruktur, zvyšování kvality domácí péče a zlepšení ekonomické a sociální integrace uprchlíků do české společnosti. Na podporu ochrany životního prostředí a klimatu prostřednictvím programu Udržitelný turismus a posílení biodiverzity bylo alokováno 38,4 milionu CHF (cca 921,6 mil. Kč). ●

► Boční koryto Hajmrlovského potoka přirozeně meandruje krajinou

Stotřicetimetrové boční meandrující koryto Hajmrlovského potoka loni vytvořili v katastrálním území Starého Města pod Králickým Sněžníkem vodohospodáři z Lesů ČR.

Voda se tak po naplnění koryta přirozeně rozlévá do krajiny. Ekologický projekt byl podpořen z Operačního programu Životní prostředí.

V rámci evropského projektu za více než 330 tisíc korun vznikly meandry

s mírnými proměnlivými sklony svahů, díky nimž se voda přirozeně rozlévá do okolního terénu. „Do koryta jsme umístili kamenné prahy, které ho stabilizují a brání hloubkové erozi,“ řekl Karel Vašek, vedoucí správy toků pro povodí Moravy z Lesů ČR.

V sedmi tůních, z nichž jsou tři průtočné součástí koryta, vyhovuje zvlněný terén zejména obojživelníkům, jako je například skokan hnědý nebo mlok skvrnitý.

„Díky provedené úpravě krajiny se zvyšuje retenční schopnost půdy, snižuje riziko povodní a zlepšuje biodiverzita. Obdobné ekologické projekty podporujeme v rámci našeho programu Vracíme vodu lesu,“ dodal Vašek. ●

► MŽP BILANCUJE ROK: VĚTŠÍ OCHRANA PŘÍRODY, VODY I PŮDY, KOMUNITNÍ ENERGETIKA

Ministerstvu životního prostředí se v uplynulém roce podařilo zajistit **větší ochranu vody a nejcennější půdy**, těsně před finálním schválením je také novela o ochraně ovzduší.

Pokračuje se v zavádění povinného zálohování PET lahví a plechovek, které již schválila vláda, a rozšiřuje se ochrana našich nejcennějších území. Nejúspěšnější program Nová zelená úsporám oslavil patnáct let podpory renovací domů a MŽP také připravilo druhou novelu vodního zákona, která má urychlit výstavbu protipovodňových opatření. Co dalšího se podařilo MŽP pro ochranu přírody a životního prostředí udělat?

„Rok 2024 byl pro Ministerstvo životního prostředí rokem konkrétních kroků, které měly přímý dopad na ochranu přírody a zajištění udržitelného rozvoje naší země. Prosadili jsme novely zákonů, které zajišťují vyšší ochranu vody a půdy, našich nejcennějších přírodních zdrojů. Přijali jsme významná opatření v oblasti hospodaření s odpady, pokračujeme v zavádění povinného zálohování nápojových obalů a sběru textilu. Tato opatření především chrání naše životní prostředí pro budoucí generace. A nadále pomáháme s renovací domů, s rozvojem obnovitelných zdrojů a s transformací energetiky. Na podzim jsme také oslavili patnáct let programu Nová zelená úsporám, který pomáhá domácnostem snižovat náklady na energii a podpořil už 600 tisíc domácností, což je téměř třetina všech českých domácností,“ hodnotí ministr životního prostředí Petr Hladík.

Ochrana zemědělské půdy je prioritou

Schválená novela zákona o ochraně zemědělského půdního fondu (ZPF) pomáhá ochránit nejcennější zemědělskou půdu před záboru pro výstavbu obchodů, skladů a běžných fotovoltaických elektráren a zároveň umožňuje souběžné využívání chmelnic, vinic a ovocných sadů pro výrobu elektřiny. Přenese také odpovědnost za stav krajiny na ty, kdo v ní hospodaří.

Díky novele nebudou muset zemědělci platit za vynětí půdy, pokud vysadí stromořadí, jednotlivé stromy nebo vytvoří remízky na zemědělské půdě. Zjednoduší se i výsadba stromů a keřů podél silnic a polních cest, nutná vzdálenost pro výsadbu se zkrátí na půl metru. „Připravili jsme dvě výzvy s 800 miliony korun určenými na projekty pro posílení ekologické stability krajiny – jde o tímě, mokřady, vodní nádrže, stromořadí, větrolamy, remízky a podobně. Tyto krajinné prvky kromě jiného navracují do zemědělské

krajiny ptáky, opylovače a další živočichy a zmírňují negativní dopady klimatických změn na přírodu,“ říká ministr Hladík.

Větší ochrana řek a lepší zvládnání havárií

V červenci vešla v účinnost „havarijní“ novela vodního zákona, která zavedla digitální registr výpusť a kontinuální sledování vypouštěných odpadních vod. „Novela nejen usnadňuje zvládnání havárií, ale zaměřuje se i na účinnou prevenci. Registr výpusť výrazně ulehčí určení původce havárie a novela zvyšuje až pětinásobně sankce za znečištění povrchových vod,“ konstatuje ministr.

Přípravou Ústavní ochrany vody, kterou se teď zabývají poslanci, pak doplňuje ministerstvo mozaiku legislativních záruk zaměřených na šetrné využívání vody nejen jako strategické suroviny. „Vodu potřebuje k životu každý člověk, zvířata i rostliny. Bez vody není života,“ dodává ministr.

Včasné varování před povodněmi

MŽP díky predikcím Českého hydrometeorologického ústavu (ČHMÚ) včas varovalo před záříjovými povodněmi a svolalo povodňovou komisi. MŽP společně s Ministerstvem vnitra, Ministerstvem zemědělství a se zástupci z ČHMÚ, Povodí Vltavy a HZS denně řešilo aktuální krizovou situaci. Díky včasnému opatření, zejména odpuštění vodních nádrží, se tak podařilo zabránit mnohonásobně větším škodám. Na ty vzniklé MŽP vyčlenilo 3 miliardy korun, které významně pomohly při povodňových obnovách domácnostem i obcím.

MŽP nyní v reakci na záříjové povodně připravuje druhou novelu vodního zákona, která umožní zrychlené budování zejména přírodních blízkých protipovodňových opatření, jako jsou suché poldry, nádrže, mokřady atd.

Po ochraně vody a půdy je dalším krokem k ochraně přírody novela zákona o ochraně ovzduší. Zavádí elektronické hlášení výsledků měření emisí do centrálního systému a odpovědnost stavebních firem za minimalizaci prašnosti na staveništích a při demolicích. Novelu už finálně schválili poslanci. „Zavádíme nepřetržité sledování emisí, skončí tak dohady o používání filtrů a odlučovačů, výsledky měření

budou nově předávány jen elektronicky do centrálního systému a firmám odpadne zbytečná administrativa,“ vysvětluje ministr Hladík.

Odstartovali jsme komunitní energetiku

MŽP podpořilo 100 milionů korun zakládání energetických společenství výzvou v rámci Národního programu Životní prostředí. Zapojit se mohou jak občané, tak svazky obcí. „Komunitní energetika přináší soběstačnost a poskytuje čistý zdroj energie nezávislý na cenových výkyvech a dodávkách zahraničních surovin, například ruského plynu. Vedle přímých úspor pomáhá i tím, že finance zůstávají v regionu a zlepšují lokální ekonomiku,“ říká ministr Hladík.

Nejúspěšnější program Nová zelená úsporám oslavil patnáct let

Již patnáct let podporuje program Nová zelená úsporám rekonstrukce rodinných a bytových domů a pokračuje v subvenci výměny starých kotlů. Nízkopříjmovým domácnostem a seniorům pomáhá s úsporami energií díky zateplení nebo výměně zdroje tepla, v kombinaci se zvýhodněným úvěrem podporuje hlavně mladé rodiny v rekonstrukcích obvykle zděděných energeticky neúspěšných nemovitostí. „Jen za naší vlády se podařilo podpořit více než 335 tisíc žádostí v programu Nová zelená úsporám pro rodinné i bytové domy a 150 tisíc fotovoltaik na domech,“ uvedl ministr Hladík.

Od února letošního roku bude nejvýznamnější změnou programu NZÚ možnost získat finanční prostředky na realizaci opatření předem spolu se zvýhodněným úvěrem. „Více než jeden milion korun předem na komplexní rekonstrukci bude možné získat v programu Oprav dům po babičce a nově v programu Nová zelená úsporám Light budou moci žádat jak běžné, tak nízkopříjmové domácnosti,“ vysvětluje ministr nové rozčlenění programu.

Zálohování PET lahví a plechovek

Novelu zákona o obalech, která zavádí zálohování, už schválila vláda. V lednu by ji měli začít projednávat poslanci. Od zálohování ministerstvo očekává, že se z 900 milionů petek a plechovek, které každoročně skončí v přírodě, na skládce či ve spalovně, stane cenná surovina pro výrobu nových nápojových obalů. Zálohování přinese úsporu energie: při výrobě obalů z recyklatu se u plechovek spotřebuje až o 95 % méně energie než při výrobě z nerecyklované suroviny, v případě PET až o 79 % – a zároveň je to úsporu materiálu v odhadované hodnotě

Foto: archiv SFZP ČR

500 milionů korun. „Díky zálohování bychom měli být schopni do pěti let vrátit do života 90 % plastových lahví a plechovek. Splníme tak naše evropské závazky a ulevíme české přírodě i městům. Ze staré plechovky tak bude nová plechovka, stejně jako ze staré petky petka nová,“ vysvětluje ministr Hladík.

Ochrana ohrožených druhů

Novela zákona o ochraně přírody a krajiny, kterou také schválila vláda, čeká nyní projednávání v Parlamentu. Novela přináší tři zásadní změny pro lepší ochranu životního prostředí. „Zavádíme vyšší ochranu stromů při výstavbě, chceme zabránit jejich kácení. Měníme systém ochrany živočichů a rostlin, cílem je zajištění účinnější ochrany ohrožených druhů, postavené především na ochraně jejich přirozeného prostředí. Nezapomínáme ani na větší ochranu opylovačů a na ochranu před světelným znečištěním. Chceme lépe chránit jedinečnou přírodu na Křivoklátsku vyhlášením národního parku, který by měl vzniknout k začátku roku 2026,“ vyjmenovává ministr a dodává: „Připravili jsme návrh CHKO Soutok, který příští rok projedná vláda, a zahájili jsme proces vyhlášení CHKO Krušné Hory.“

Chráníme přírodu, zvířata i obyvatele před pyrotechnikou

Ministerstvo životního prostředí ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu připravilo novelu zákona o pyrotechnice, která má omezit dostupnost nebezpečné pyrotechniky. „Chceme, aby silvestr 2024 byl posled-

ním, kdy bude možné nekontrolovaně odpalovat petardy a dělobuchy kolem nemocnic, domovů pro seniory, zoo, chovů zvířat a podobných zařízení. Prosadili jsme zpřísnění prodeje petard a rachejtli vyšší kategorie. Podobná pravidla platí i v okolních zemích a my nechceme, aby k nám jejich obyvatelé jezdili pyrotechniku nakupovat a aby docházelo ke zraněním či požárům. Věřím, že toto omezení nám zajistí klidné svátky bez smutných příběhů spojených s neodbornou manipulací s ohňostroji a čisté ovzduší bez škodlivých látek,“ řekl závěrem ministr Hladík.

Co dalšího se pro životní prostředí změní v roce 2025?

Povinný sběr textilu – od ledna 2025 se zavádí povinný sběr textilu, místa pro odložení nepotřebného oblečení a obuvi zřídí obce. Ubyde tak odpad v černých popelnících, kde textil v současné době tvoří tři až čtyři procenta komunálního odpadu z domácností a končí obvykle na skládkách či ve spalovnách. Pro opakované využití nejen textilu, ale i drobnějších funkčních předmětů z domácností jsou k dispozici re-use centra. Loni na jejich vznik poskytlo MŽP 500 milionů korun a letos na podobnou výzvu vyčlenilo 400 milionů korun.

Zákon o veřejné hydrometeorologické službě nabyde účinnosti 1. ledna 2025. Nově zřídí databázi s otevřenými daty, která bude online přístupná všem občanům. Data tak

bude možné získat rychle, jednoduše a zdarma. Zákon výlučně opravňuje Český hydrometeorologický ústav k vyhlášení nebo odvolávání hydrometeorologických výstrah a upravuje jeho spolupráci se složkami integrovaného záchranného systému při mimořádných událostech nebo krizových situacích i při přípravě na ně a pro účely obrany státu.

Novela zákona o ekologické újmě byla schválena vládou 27. listopadu 2024, následovat bude projednávání v Parlamentu. Účinnost je navržena k 1. červenci 2025. Novela pomůže lépe se bránit a napravovat škody na vodě, půdě nebo na stanovištích chráněných druhů. Díky ní bude možné zefektivnit a zrychlit proces řešení nejzávažnějších škod na životním prostředí, ale především rychle provádět preventivní opatření, aby se minimalizovaly negativní dopady.

Nařízení vlády, kterým se vymezuje Ptačí oblast Západní Krušné Hory, bylo schváleno vládou, účinnost k 1. lednu 2025.

Nařízení vlády o vyhlášení CHKO Soutok je aktuálně k projednání komisí Legislativní rady vlády, pak bude projednáno vládou. Účinnost je navržena k 1. červenci 2025.

Vyhláška o agrovoltaické výrobě elektřiny – účinnost je navržena k 1. lednu 2025. ●

PROJEKT V ČÍSLECH

Celkové způsobilé výdaje
8 279 274 Kč

Celková výše dotace
8 269 829 Kč

Foto: archiv Správy KRNP

► KRKONOŠSKÉ KVĚTENĚ SE DOSTALO ZASLOUŽENÉ DATABÁZE

Podrobná znalost současného rozšíření květeny cévnatých rostlin Krkonoš je předpokladem její úspěšné ochrany a péče o ni. A právě aktualizovaná databáze, která by shrnovala veškeré dosud shromážděné poznatky o fytozofondu Krkonošského národního parku, byla cílem projektu Monitoring současného rozšíření květeny cévnatých rostlin Krkonoš.

Krkonoše jsou nejvyšším pohořím Česka, ale také rozsáhlejšího, geologicky vymezeného Českého masivu, který přesahuje i do sousedního Polska, Německa a Rakouska. Představují zároveň nejvyšší pohoří celé střední Evropy severně od Alp. Tvoří geopolitickou hranici mezi Českem a Polskem. Geografově je společně s Hrubým Jeseníkem a Králickým Sněžníkem označují termínem Vysoké Sudety. Ty jsou výrazným horským masivem, který dosahuje nejvyšších nadmořských výšek z celé soustavy geologicky starých, prvohorních nevápencových evropských středohor, takzvaných Hercynidů neboli hercynských pohoří. Ty tvoří soustava pohoří, která se rozkládají od francouzského Centrálního masivu, Jury a Vogéz, přes německý Schwarzwald a Harz až po Krušné hory, Šumavu a Sudety, tedy naše hraniční

pohoří s Německem a Polskem od Lužických hor po Jeseníky.

Krkonoše jsou také velmi starým pohořím, jehož prapočátky spadají do období starohor. Prošli několika horotvornými procesy za vzniku složité geologické stavby, která je svědectvím většiny geologických událostí, jež se v této části Evropy odehrály od starohor do

současnosti. Podobně jako ostatní hercynská pohoří jsou i Krkonoše poměrně jednotvárné z hlediska horninové skladby, což ruku v ruce s jejím zvětráváním vytvořilo minerálně velmi chudé půdy. Navíc zde panuje mimořádně drsné klima, neboť Krkonoše představují svou výškou a polohou přirozený horský val, na který již od třetihor nepřetržitě naráží vlh-

Podle fyto geografického členění náleží krkonošská květena do oblasti střeoevropské lesní květeny (Hercynicum) a společně s Rýchorami jsou Krkonoše v podoblasti sudetské flóry (Sudeticum).

Foto: archiv Správy KRNP

Foto: archiv Správy KRNP

Foto: archiv Správy KRNP

Foto: archiv Správy KRNP

ké a studené západní až severozápadní větrné proudění od Atlantského oceánu. To se projevuje vysokým množstvím dešťových a sněhových srážek a nízkými teplotami. Podnebí Krkonoš je proto vlhčí, chladnější a drsnější než v Tatrách nebo na Šumavě a má výrazně oceánický charakter.

Takové přírodní podmínky neumožňují rozvoj druhově tak pestré květeny, jako je tomu například v jižněji položených vápencových nebo dolomitických pohořích Alp a Karpat.

Obecně je květena všech hercynských pohoří výrazně chudší ve srovnání s květenou alpských a karpatských pohoří. Krkonoše však představují v tomto směru výjimku. Jejich květena totiž patří k druhově nejbohatším ze všech výše zmíněných evropských středohor hercynské oblasti. Vděčí za to zvláště poloze Krkonoš a jejich nadmořské výšce, neboť toto malé střeoevropské pohoří o rozloze přibližně 640 km² se stalo v dávných geologických obdobích důležitou biogeografickou křižovatkou. Zejména během opakovaného čtvrtohorního zalednění severní polokoule a následné doby poledové, holocénu, probíhaly v prostoru Krkonoš přírodní události, které zásadně ovlivnily bohatství těchto evropských středohor. Několikrát zde došlo k přirozenému migračnímu prolínání severské, alpské a střeoevropské květeny. „Toto je však jen jeden z mnoha důvodů, proč je druhová rozmanitost květeny a rost-

linstva Krkonoš nejvyšší ze všech okolních střeoevropských pohoří. Přírodní rozmanitost Krkonoš a zároveň jejich snadná dostupnost sem odedávna přitahovaly pozornost badatelů z věhlasných evropských univerzit a vědeckých ústavů. Krkonoše se tak řadí mezi nejlépe probádaná evropská pohoří a mnohokrát posloužily pro formulování řady vědeckých teorií a syntéz a vedly sem trasy početných exkurzí mezinárodně uznávaných odborníků,“ říká Jan Štursa, geobotanik, bývalý ředitel a dlouholetý spolupracovník Správy Krkonošského národního parku, který byl i hlavním iniciátorem projektu Monitoring současného rozšíření květeny cévnatých rostlin Krkonoš. Velmi dobře si totiž uvědomoval mimořádnou druhovou diverzitu rostlinstva Krkonoš a zároveň i zásadní význam kvalitních a dostupných dat pro její efektivní ochranu.

Databáze bylo zapotřebí

Prvotním impulsem pro přípravu projektu bylo vědomí, že Správa KRNP disponuje velkým množstvím dat o cévnatých rostlinách Krkonoš, která jsou však obtížně dostupná, a tedy i využitelná. „Například jen ve 3. etapě botanického inventarizačního průzkumu Správy KRNP z let 2006–2014 bylo získáno více než 300 tisíc záznamů, které byly v dnes již nevyhovující databázi, nebo dokonce byly pouze v papírové podobě. Podobná situace byla i s využitelností dat ze zápisníků dřívějších i současných botaniků Správy KRNP nebo dat z regionální literatury a nepublikovaných dokumentů Správy KRNP. Zároveň však chyběly údaje o aktuálním stavu populace řady vzácných a ohrožených druhů Krkonoš, včetně druhů endemických nebo reliktních,“ vysvětluje situaci, která vzniku projektu předcházela, Radek Drahný, tiskový mluvčí Správy KRNP.

Krkonoše jsou pohořím zajímavým z hlediska mnoha vědních oborů. Lze na ně nahlížet z pohledu geologa, geomorfologa, klimatologa, biologa, lesníka nebo také historika. Jedno však mají společné: časoprostorové dimenze, ve kterých se krajina a příroda Krkonoš formovala.

Foto: archiv Správy KRNP

Foto: archiv Správy KRNP

KRKONOŠE JSOU VÝJIMEČNÝM POHOŘÍM.

Jejich dnešní tvář je výsledkem dlouhé a rušné geologické historie, výjimečné geohistorické polohy uprostřed Evropy, uspořádání orografie pohoří, geologické a tektonické pestrosti některých částí pohoří, větrného proudění v kontextu s klimatem a hydrologií Krkonoš, ledovcové, mrazové a říční modelace, projevů sněhových a zemních lavin a nakonec i zonality a azonality v prostorovém uspořádání živé přírody, která je výsledkem pozoruhodného působení anemo-orografických systémů, a několik staletí trvajícího vlivu lidí na reliéf hor.

Foto: archiv Správy KRNP

Do projektu pak bylo v průběhu realizace každoročně zapojeno přibližně dvacet lidí. „Částečně se jednalo o botaniky a další specialisty Správy KRNP, částečně o externí odborníky z vědeckých a univerzitních pracovišť, kteří v Krkonoších působí. Část rutinních aktivit, například digitalizaci dat, prováděli smluvně vybraní externisté. Rozsah konkrétních činností vycházel z hlavních cílů projektu, kterými bylo zhodnocení nejnovějších poznatků z monitoringu rozšíření, stavu a populační dynamiky významných zástupců cévnatých rostlin Krkonoš a vytvoření uživatelsky příjemné databáze a GIS aplikace jako rychle dostupného podkladu pro každodenní rozhodování Správy KRNP i přípravu a realizaci veškerých opatření z koncepčních dokumentů Správy KRNP ve vztahu k fytogenofondu Krkonoš,“ přibližuje.

Základními výchozími datovými sadami určenými ke zpracování byly podle jeho slov floristické údaje ze tří etap botanických inventarizačních průzkumů, které Správa KRNP postupně prováděla v období od přelomu sedmdesátých a osmdesátých let dvacátého století do roku 2014, údaje z mapování biotopů soustavy Natura 2000, výstupy z projektu monitoringu krkonošské tundry, ale i z menších mapovacích a monitoračních projektů, jako bylo například mapování bledule jarní. „Jednou ze zásadních datových sad se rovněž staly výstupy z podrobného monitoringu vybraných druhů rostlin, který byl součástí popisovaného projektu – bylo vybráno více než 120 taxonů, u kterých proběhla revize všech známých krkonošských lokalit, a u nich byl dle jednotné metodi-

ky popsán aktuální stav populací jak z hlediska jejich velikosti a stavu, tak z hlediska pozorovaných negativních vlivů, například poškození rostlin nebo jejich biotopu přírodními činiteli nebo prováděním nevhodného managementu a podobně,“ doplňuje. Velmi důležitými zdroji dat se staly také zmíněné zápisníky dřívějších i současných botaniků Správy KRNP a další nepublikované materiály, stejně jako floristické, geobotanické a další články uveřejněné ve sborníku Opera Corcontica, a v neposlední řadě se pro zpracování krkonošských dat použily také údaje z excerpovaných herbářů a data z národní databáze PLADIAS.

Co se vlastní realizace projektu týče, byla pro potřeby terénního monitoringu vybraných ohrožených druhů vytvořena aplikace Collector for ArcGIS, do které se přímo v terénu mohly zapisovat veškeré požadované údaje. „Podobná aplikace byla vytvořena také pro excerpce údajů z literatury, zápisníků a dalších materiálů,“ připomíná Radek Drahný.

Vědci dosud z Krkonoš popsali přes 1 200 druhů cévnatých druhů rostlin, z nichž přibližně dvě třetiny jsou v Krkonoších původní a třetina nepůvodní. Ty se do Krkonoš dostaly v průběhu různých etap osídlování a využívání pohoří.

Veškerá data z těchto sběrových aplikací byla následně exportována do hlavní floristické databáze jakožto výsledného produktu projektových aktivit. Ta bude následně provázána s Nálezovou databází AOPK ČR a národní databází PLADIAS.

Jednoznačným přínosem projektu je podle jeho tvůrců vytvoření jedné funkční databáze floristických dat, která umožňuje efektivní práci s informacemi při každodenní práci odborných pracovníků Správy KRNP, a to jak při posuzování kolize stavebních a jiných záměrů s výskytem předmětů ochrany, tak při tvorbě managementových plánů a různých koncepčních a strategických dokumentů. „V neposlední řadě se podařilo vytvořit i webové stránky floracorcontica.krnapp.cz, kde se ve veřejně přístupné části může kdokoliv seznámit se základními výstupy projektu, myslím zajímavých informací o chráněných a ohrožených druzích rostlin Krkonoš,“ upozorňuje Radek Drahný na další z výstupů projektu. ●

Čertova zahrádka

Čertova zahrádka na východním úbočí Studniční hory náleží v rámci Krkonoš k floristicky nejbohatším, ale také nejobtížněji přístupným lokalitám. I zde odborníci v rámci projektu Monitoring současného rozšíření květeny cévnatých rostlin Krkonoš provedli komplexní botanický průzkum, a to i s horolezeckým zajištěním. Při této výjimečné příležitosti se k výzkumníkům připojili i geologové z České geologické služby, kteří provedli odběr vzorků hornin pro analýzu.

„Čertova zahrádka představovala jeden z posledních relativně málo prozkoumaných ostrovů uprostřed intenzivně probádané krkonošské přírody. Zřejmě posledním botanikem, který prozkoumal celou rokli, byl Josef Šourek v padesátých letech,“ řekl k akci ředitel Správy KRNP Robin Böhnisch. Výstupem dvoudenního náročného monitoringu byl podle jeho slov soupis zjištěných druhů vyšších rostlin na lokalitě, včetně vymapování výskytu vybraných vzácných a ohrožených druhů a vyjasnění celkových geologických poměrů.

Čertova zahrádka se nachází v Obřím dole v I. zóně národního parku, kde je vstup mimo turistické značené cesty striktně zakázán. „Ochranu jí poskytuje i její nepřístupnost – to, co z protějšího svahu vypadá jako téměř kolmá stěna zvící několika set metrů, se při pohledu zblízka proměňuje v příkrá pole hrubých pohyblivých sutí a vlhkých, často i rozpadavých skalních stěn,“ říká botanik

Správy KRNP Vojtěch Zavadil. Jedná se o lokalitu, kam právě pro její zranitelnost a zároveň nebezpečnost zbytečně nechodí ani odborníci. Monitoring této lokality byl tedy opravdu něčím výjimečným. „V nepřístupné části Čertovy zahrádky se nacházejí dobře etablovaná, zdravá a stabilní společenstva, která fungují i jako jakýsi rezervoár daných druhů pro méně stabilní partie pod tím, kde občas dochází v souvislosti s erozí a lavinami ke skalnímu řícení a sesuvům půdy a sutí. Z kriticky ohrožených druhů, jejichž výskyt se potvrdil i v horních, nepřístupných partiích rokle, jsme našli zejména lomikámen vstřícnolistý, kuřičku krkonošskou, kostřavu peřestou, sasanku narcisokvětou a kopyšník tmavý. Ve spodní části rokle roste velmi pěkný exemplář jeřábu sudetského,“ popsal tehdy první výsledky monitoringu Vojtěch Zavadil.

Unikátní květena Čertovy zahrádky souvisí s její geologií. Nachází se zde výchoz bazické, minerálně bohaté horniny, tradičně označované jako porfyrit. Takových výchozů bazických hornin většího rozsahu je ve vysokých polohách Krkonoš jen několik a všechny hostí unikátní flóru, včetně některých reliktních druhů, jejichž nejbližší populace se nacházejí ve vysokých polohách Alp či v severských oblastech.

V dobách rozkvětu floristiky přibližně do poloviny dvacátého století byla dostupná místa Čertovy zahrádky dosti podrobně prozkoumána a byla zde učiněna

Foto: archiv Správy KRNP

řada významných botanických objevů. Z této ani z pozdější doby se však nedochoval žádný údaj o tom, že by byl proveden také komplexní průzkum míst, která nejsou přístupná bez použití horolezecké techniky. Výjimkou je pouze lokalita s poslední známou dochovanou původní populací koniklece jarního alpského, která byla od roku 1996 v přibližně desetiletých intervalech tímto způsobem monitorována. Čerstvější údaje o floristických poměrech v horních partiích rokle doposud rovněž chyběly.

I když je vstup na lokalitu veřejnosti zapovězen a nadto je značně rizikový, je možno řadu rostlin Čertovy zahrádky včetně koniklece jarního alpského po předchozím ohlášení vidět a případně i nafotit v genofondové zahradě Správy KRNP ve Vrchlabí, kde jsou pěstovány za účelem uchování jejich genetického materiálu a umožnění realizace záchraných programů. ●

Genofondová zahrada Správy KRNP

Poté, co prošla celkovou rekonstrukcí, stala se genofondová zahrada Správy KRNP přidruženým členem Unie botanických zahrad.

Historie záchrané genofondové zahrady ve Vrchlabí při správě Krkonošského národního parku se datuje do roku 1983. Od té doby zde pěstují řadu ohrožených druhů krkonošské květeny, z nichž část byla použita k posílení slábnoucích populací v přírodě. Za všechny je možno jmenovat koniklece jarní alpský v Čertově zahradě, vrbu bylinnou v Malé Kotelní jámě, jeřáb sudetský v Obřím dole nebo rozklad chudobkovitý na vrcholu Sněžky. V současné době je v zahradě uchováváno více než 300 druhů či klonů ohrožených krkonošských rostlin, tedy zhruba třetinu krkonošské flóry. Kolekce zahrnuje i obtížně pěstovatelné druhy, jako je třeba kroupenáč vytrvalý či hadilka obecná.

Součástí zahrady je i pracoviště genetické banky. Pro uchování genofondu ohrožených druhů jsou semena sebraná v terénu nebo v zahradě po přečištění a testech klíčivosti ukládána k dlouhodobému skladování při teplotách -18 °C. V současnosti jsou takto uchována semena 71 druhů rostlin z červeného seznamu flóry ČR. V blízkosti zahrady je i sad krajových odrůd ovocných dřevin, který je volně přístupný veřejnosti, a rastrové záhony s ukázkami typických krkonošských biotopů.

V letech 2018 až 2020 proběhla v rámci projektu OPŽP komplexní rekonstrukce jak genofondové zahrady, tak vnitřních prostor a laboratorního vybavení genetické banky. Následně byly pěstované rostliny opatřeny přehlednými cedulkami. Tyto proměny zahrady pozvedly a umožnily ucházet se o přidružená členství v Unii botanických zahrad. Prezident i viceprezident unie při inspekční návštěvě naší zahrady ocenili její jak odbornou, tak logistickou, didaktickou a estetickou stránku a na valné hromadě Unie dne 24. srpna 2021 pak bylo členství zahrady schváleno.

Členství v Unii botanických zahrad je zásadní zejména z důvodu spolupráce s ostatními botanickými zahradami na záchraných programech a také kvůli přístupu k informacím a výměně zkušeností. Postupně probíhá i další rozšiřování uchovávaného genofondu vzácných a ohrožených rostlinných druhů. Příkladem může být koniklece jarní alpský. Po vymření jesenické populace jsou Krkonoše posledním místem výskytu tohoto kriticky ohroženého a mizejícího taxonu v Česku. Na nově objevené lokalitě se podařilo z většího počtu jedinců odebrat semena, která vyklíčila. Uložení semen, která bude možno získat z rozpěstovaných rostlin, v genové bance je zcela zásadním krokem pro záchranu mizející krkonošské populace. V posledních letech byla také založena sbírka krkonošských jestřábníků, mezi nimiž je řada velmi vzácných a endemických druhů. V blízké budoucnosti má zahrada v plánu namnožit jednotlivé keře (klony) endemického jeřábu sudetského, které hodlá v rámci spolupráce rozmístit v různých botanických zahradách a vytvořit tak „zálohy“ jejich jedinečného genofondu. ●

Operační program Životní prostředí – VYHLÁŠENÉ

	Číslo výzvy a opatření	Ukončení příjmu	Alokace
52	Protipovodňová opatření Přírodě blízká a protipovodňová opatření i projekty pro retenci srážkové vody. Pro vybrané ITI aglomerace	31. 3. 2025	427 000 000 Kč
53	Vodní a vegetační krajinné prvky Tvorba nových a obnova přírodě blízkých vodních a vegetačních prvků. Pro regiony ITI Olomoucké a Zlínské aglomerace	31. 3. 2025	33 000 000 Kč
54	Vodní a vegetační krajinné prvky Tvorba nových a obnova přírodě blízkých vodních a vegetačních prvků. Pro regiony ITI Brněnské a Mladoboleslavské aglomerace	31. 3. 2025	173 000 000 Kč
55	Svoz a zpracování odpadu ITI projekty svozu a zpracování odpadu Hradecko-pardubické, Mladoboleslavské, Ústecko-chomutovské a Plzeňské aglomerace	31. 3. 2025	632 000 000 Kč
56	Snížení energetické náročnosti veřejných budov Revitalizace budov veřejného sektoru s úsporou energie. Pro ITI Karlovarské, Liberecko-jablonecké, Olomoucké a Zlínské aglomerace	31. 3. 2025	237 000 000 Kč
57	Snížení energetické náročnosti veřejných budov Revitalizace budov veřejného sektoru s úsporou energie. Pro ITI Pražské metropolitní oblasti (bez hl. m. Prahy) a Českobudějovické aglom.	31. 3. 2025	236 000 000 Kč
58	Obnovitelné zdroje energie pro veřejné budovy Výstavba a rekonstrukce OZE pro veřejné budovy. V rámci ITI Ostravské, Jihlavské, Olomoucké a Zlínské aglomerace	31. 3. 2025	214 000 000 Kč
65	Environmentální centra se zaměřením na změnu klimatu Komplexní projekty modernizace vzdělávacích environmentálních center	31. 1. 2025	300 000 000 Kč
66	Ochrana půdy Zavádění půdoochranných technologií	14. 1. 2025	260 000 000 Kč
67	Průzkum kontaminace životního prostředí Projekty průzkumu rozsahu znečištění horninového prostředí a rizik s ním spojených, včetně návrhu efektivního řešení	29. 4. 2025	150 000 000 Kč
68	Předcházení vzniku odpadu, svoz a jeho zpracování RE-USE centra, kompostéry, výstavba a modernizace sběrných dvorů, doplnění a zefektivnění systému odděleného sběru/svozu	30. 5. 2025	400 000 000 Kč
70	Podpora povodňové operativy Povodňové operativy, zvyšování povědomí obyvatel o povodňovém riziku a zvyšování resilience citlivých objektů před povodněmi	30. 4. 2025	60 000 000 Kč
73	Vodní a vegetační krajinné prvky Tvorba nových a obnova stávajících přírodě blízkých vodních a vegetačních prvků. Určena je pro méně rozvinuté regiony	30. 6. 2025	400 000 000 Kč
75	Preventivní opatření proti povodním a suchu Budování a modernizace komplexního systému předpovědní služby	28. 2. 2025	100 000 000 Kč
76	Prevence škod způsobených šelmami a dravci Pomoc podnikajícím chovatelům hospodářských zvířat, aby mohli zabezpečit svá stáda	31. 1. 2025	20 000 000 Kč
77	Energetické úspory ve veřejné infrastruktuře (méně rozvinuté regiony) Integrované projekty v rámci místního rozvoje CLLD realizovaného prostřednictvím MAS	30. 6. 2025	200 000 000 Kč
78	Energetické úspory ve veřejné infrastruktuře (přechodové regiony) Integrované projekty v rámci místního rozvoje CLLD realizovaného prostřednictvím MAS	30. 6. 2025	200 000 000 Kč
79	Budování infrastruktury potravinových bank Podpora potravinových bank na celém území ČR	24. 1. 2025	50 000 000 Kč
80	Migrační koridory pro živočichy Zprůchodnění migračních překážek pro suchozemské i vodní živočichy	30. 6. 2025	80 000 000 Kč
82	Ochrana půdy Zavádění půdoochranných technologií	30. 6. 2025	60 000 000 Kč

Operační program Životní prostředí – PLÁNOVANÉ

	Číslo výzvy a opatření	Zahájení příjmu	Alokace
72	Ekologické zátěže Sanace nejzávažněji kontaminovaných lokalit	29. 1. 2025	500 000 000 Kč
81	Výstavba nových veřejných budov (pasivní nebo plusové budovy) Výzva je určena pro ITI Pražské metropolitní oblasti (vyjma území hl. města Prahy) a ITI Jihlavské aglomerace	2. 4. 2025	136 000 000 Kč

Operační program Životní prostředí – AOPK ČR

	Číslo výzvy a opatření	Ukončení příjmu	Alokace
9	Podpora přírodě blízkých opatření v krajině a sídlech Přírodě blízké vodní prvky, vegetační a krajinné prvky, sídelní zeleň a další opatření	9. 5. 2025	100 000 000 Kč
10	Podpora přírodních stanovišť a druhů a péče o nejcnější části přírody a krajiny Péče o přírodní stanoviště a chráněná území, omezení invazních druhů, návštěvnická infrastruktura	9. 5. 2025	200 000 000 Kč
11	Zpracování studií a plánů Studie systému sídelní zeleně, územní studie krajiny, zpracování plánu ÚSES	9. 5. 2025	100 000 000 Kč

POZOR NA PODVODNÉ TELEFONÁTY ŽADATELŮM NZÚ S CÍLEM VYLÁKAT PENÍZE

Upozorňujeme žadatele na podvodné telefonáty adresované žadatelům v programu Nová zelená úsporám Light pro seniory a domácnosti s nižšími příjmy. **Volající se vydává za pracovníka Státního fondu životního prostředí ČR či Ministerstva životního prostředí a požaduje vrácení poskytnuté zálohové dotace na svůj účet.**

Jako důvod požadavku uvádí, že finanční prostředky byly odeslány z nesprávného bankovního účtu a po jejich vrácení budou žadateli vyplaceny znovu. Jedná se o pokus

zneužít důvěřivosti domácností z obzvláště zranitelné skupiny obyvatel. V žádném případě na tyto zprávy nereagujte. Poskytnutou zálohu na sdělený účet neodesílejte

a vše si ověřte u svého poradce, s kterým svoji žádost vyřizujete, případně u projektového manažera SFŽP ČR, který má vaši žádost na starost.

Státní fond životního prostředí ČR za žádných okolností nevyzývá k vrácení finančních prostředků telefonicky. Veškerá komunikace spojená s administrací žádostí probíhá standardizovanými postupy písemnou formou. ●

SLEDUJTE SOCIÁLNÍ SÍŤ

STÁTNÍHO FONDU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR
A UŽ VÁM **NIC NEUNIKNE!**

X – denně nejnovější výzvy, novinky, akce a zprávy z oboru
LinkedIn – statistiky, krajská pracoviště, aktuální nabídky pracovních a služebních míst, zprávy a novinky
youtube.com – podrobné videonávody, spoty k zajímavým tématům, záznamy webinářů a další...
Instagram – akce, aktuality a úspěšné projekty

Národní program Životní prostředí

	Číslo výzvy a opatření	Ukončení příjmu	Alokace
1/2022	Zelená stuha Obce oceněné titulem „Zelená stuha“ a „Zelená stuha ČR“ – zeleň, obnova a budování cest, rekonstrukce drobných stavebních objektů...	1. 4. 2025	21 000 000 Kč
NPO 1/2024	Energetická osvěta a dotační poradenství Zajištění poradenství a administrativní podpora pro žadatele v rámci NZÚ Light	31. 12. 2025	400 000 000 Kč
2/2024	Pakt starostů a primátorů pro klima a energii Příjemce podpory musí být již před podáním žádosti registrován v oficiální databázi signatářů Paktu starostů a primátorů	28. 2. 2025	15 000 000 Kč
3/2024	Emise ze stacionárních zdrojů Technologie ke snížení emisí těžkých kovů a pachových látek	5. 5. 2025	30 000 000 Kč
4/2024	Ekologická likvidace autovraků Poskytnutí podpory za komodity odevzdané v roce 2024	6. 1. 2025 – 31. 3. 2025	50 000 000 Kč
5/2024	Výkupy pozemků ve zvláště chráněných územích Zlepšení podmínek pro praktickou péči o zvláště chráněná území a jejich ochranná pásma	31. 12. 2026	95 000 000 Kč
10/2024	Programy zlepšování kvality ovzduší Podpora personálních kapacit na podporu realizace Akčního plánu	28. 2. 2025	20 000 000 Kč
	Obnova infrastruktury pro ŽP po povodni 2024 Obnova vodohospodářské infrastruktury i dočasná opatření pro nakládání s odpadními vodami a zajištění pitné vody v obcích zasažených povodní po 12. 9. 2024	31. 3. 2025	2 000 000 000 Kč
	Pomoc domácnostem po povodni 2024 Dotace průměrným paušálem 40 tis. Kč na jednu domácnost. Konkrétní výši podpory jednotlivým domácnostem stanoví obec	31. 1. 2025	1 000 000 000 Kč
13/2024	Krajinné prvky Tvorba nových a obnova stávajících vegetačních prvků a struktur, včetně opatření proti vodní a větrné erozi, či odstranění negativních funkcí odvodňovacích zařízení v krajině	30. 6. 2025	400 000 000 Kč
14/2024	Ochrana ozonové vrstvy a klimatického systému Snížení pravděpodobnosti vypouštění fluorovaných skleníkových plynů a látek poškozujících ozonovou vrstvu Země do ovzduší	31. 12. 2025	30 000 000 Kč
15/2024	Péče o krajinné prvky Péče o vybrané krajinné prvky evidované v LPIS jako ekologicky významné prvky	31. 3. 2026	100 000 000 Kč
16/2024	Podpora obcí v národních parcích Vybavenost a infrastruktura pro potřeby obyvatel a návštěvníků národních parků	29. 8. 2025	150 000 000 Kč

Modernizační fond

	Číslo výzvy a opatření	Ukončení příjmu	Alokace
ENERG ETS 1/2024	Modernizace zdrojů, technologií a zařízení v průmyslu v EU ETS Modernizace zdrojů energie a výrobních a zpracovatelských technologií v průmyslu	30. 6. 2025	15 000 000 000 Kč
PUBGRID 1/2024	Modernizace veřejného osvětlení Obnova a modernizace soustav veřejného osvětlení v obcích na území národních parků	28. 2. 2025	230 000 000 Kč
TRANSGov 1/2024	Modernizace dopravy (I. kolo) Energetické úspory osobní železniční dopravy formou pořízení nových železničních vozidel. První kolo výzvy slouží k výběru úspěšných projektových záměrů	31. 3. 2025	15 000 000 000 Kč
GREENGAS 1/2024	Obnovitelná plynná a kapalná paliva Instalace nových elektrolyzérů výroby vodíku a akumulaci elektrické energie do vodíku	30. 6. 2025	3 000 000 000 Kč
ENERGCom 1/2024/FN	Vytvoření fondu na poskytování úvěrů pro podnikatelský sektor Finanční nástroj v podobě fondu poskytujícího zvýhodněné úvěry na zlepšení energetické účinnosti a snižování spotřeby energie v budovách a modernizaci energetických, výrobních či zpracovatelských zařízení v podnikatelském sektoru	15. 4. 2025	481 180 000 Kč

Operační program Spravedlivá transformace

	Číslo výzvy a opatření	Ukončení příjmu	Alokace
KVK / 19	Řemeslné inkubátory	30. 6. 2025	50 000 000 Kč
ULK / 20	Podpora vzniku řemeslných dílen	30. 6. 2025	300 000 000 Kč
MSK / 21		30. 6. 2025	200 000 000 Kč
KVK / 25	Obnova území – příroda a krajina	30. 6. 2025	60 000 000 Kč
ULK / 26	Individuální projekty na obnovu přírody a krajiny	30. 6. 2025	90 000 000 Kč
MSK / 27		30. 6. 2025	225 000 000 Kč
KVK / 28	Obnova území – infrastruktura	30. 6. 2025	60 000 000 Kč
ULK / 29	Výstavba a modernizace komunikací pro cyklisty, zpřístupnění lokalit s přírodní, kulturní nebo technickou hodnotou	30. 6. 2025	120 000 000 Kč
MSK / 30		30. 6. 2025	275 000 000 Kč
KVK / 31	Vzdělávání ve firmách	30. 6. 2025	60 000 000 Kč
ULK / 32	Profesní vzdělávání a rekvalifikaci zaměstnanců ve firmách zasažených transformací	30. 6. 2025	500 000 000 Kč
MSK / 33		30. 6. 2026	600 000 000 Kč
Výzva I.	Úvěr transformace pro Karlovarský, Ústecký a Moravskoslezský kraj Bezúročné úvěry Národní rozvojové banky na podporu investičních aktivit malých a středních podnikatelů	31. 12. 2026	1 800 000 000 Kč
MSK / 34	Obnova území – strategické brownfieldy Příprava projektové dokumentace a budování technické infrastruktury pro projekty tzv. strategických brownfieldů	30. 6. 2025	500 000 000 Kč
ULK / 58	Posílení sociální stability v Ústeckém kraji	30. 6. 2025	400 000 000 Kč
KVK / 59	Výzva pro obce na podporu vzdělávání a zaměstnanosti mladých lidí	30. 6. 2025	150 000 000 Kč
ULK / 60	Kulturní a kreativní centra Rekonstrukce či rozšíření kreativního centra, nákup vybavení	28. 2. 2025	250 000 000 Kč
KVK / 62	Zájmové vzdělávání a osvěta	31. 12. 2025	25 000 000 Kč
ULK / 63	Vzdělávací a osvětové programy související s klimatickou změnou a možnosti adaptace regionu	31. 12. 2025	25 000 000 Kč
MSK / 64		31. 12. 2025	25 000 000 Kč
KVK / 65	Infrastruktura pro další vzdělávání	13. 6. 2025	150 000 000 Kč
ULK / 66	Výzva navazuje na podporu z IROP a doplňuje ji širší nabídkou podpory např. pro domy přírody, ekocentra, střediska volného času, domy dětí a mládeže a další	13. 6. 2025	150 000 000 Kč
KVK / 70	Podpora regionálního školství	30. 6. 2025	220 000 000 Kč
ULK / 71	Podpora zejména škol s nejvyšším poměrem žáků ze znevýhodněného prostředí	30. 6. 2025	320 000 000 Kč

Odebírejte **Prioritu** v elektronické podobě!

Spotřebujeme **méně** papíru, nafty a energií

Dostanete ji **hned** v den vydání

Přistane vám **do e-mailu**

priorita.cz

Foto: archiv SFŽP ČR

OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Vnorovy: Biocentrum

Cílem projektu bylo zhodnocení a rehabilitace zemědělsky využívané krajiny v nivě řeky Moravy na části katastru obce Vnorovy. Zatravnění vytvoří rychlý a trvalý půdní kryt, počítá se s výsazením celkem 1 125 stromů, 280 keřů a 41 ovocných stromů.

Celkové způsobilé výdaje
2 346 953 Kč
Příspěvek EU
2 346 953 Kč

Název projektu: Lokální biocentrum Kamence
Kraj: Jihomoravský
Okres: Hodonín
Příjemce podpory: Zdenek Svoboda
Ukončení projektu: 31. 8. 2023

Foto: archiv SFŽP ČR

Pňovice: Energetické úspory

Samostatně stojící budova Základní školy a Mateřské školy v Pňovicích získala vnější zateplení budovy. Uvnitř stavby je navržen nový systém centrálního větrání, který zvyšuje kvalitu vnitřního prostředí.

Celkové způsobilé výdaje
7 602 132 Kč
Příspěvek EU
3 040 852 Kč

Název projektu: Zvýšení energetické efektivity ZŠ a MŠ, Pňovice
Kraj: Olomoucký
Okres: Olomouc
Příjemce podpory: obec Pňovice
Ukončení projektu: 30. 4. 2024

Foto: archiv SFŽP ČR

NÁRODNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Ústí nad Labem: Akční plán

Předmětem podpory bylo zpracování Akčního plánu pro udržitelnou energii a klima (SECAP) pro statutární město Ústí nad Labem. V rámci projektu proběhly tři místní dny pro klima a energii, na kterých bylo osloveno přes 500 osob.

Celkové způsobilé výdaje
2 252 663 Kč
Dotace ze SFŽP ČR
1 514 131 Kč

Název projektu: Akční plán pro udržitelnou energii a klima v Ústí nad Labem
Kraj: Ústecký
Okres: Ústí nad Labem
Příjemce podpory: statutární město Ústí nad Labem
Ukončení projektu: duben 2024

Foto: archiv SFŽP ČR

Těchonín: Přírodní zahrada

V ZŠ a MŠ Těchonín upravili zahradu s přírodními prvky. Po úpravě stávající zahrady se pro žáky vytvořil prostor, ve kterém mohou vnímat přírodu všemi smysly a získat znalosti na základě prožitých zkušeností a pozorování, přímým kontaktem s přírodou.

Celkové způsobilé výdaje
566 497 Kč
Dotace ze SFŽP ČR
481 523 Kč

Kraj: Pardubický
Okres: Ústí nad Orlicí
Příjemce podpory: obec Těchonín
Ukončení projektu: červenec 2023

OPERAČNÍ PROGRAM SPRÁVEDLIVÁ TRANSFORMACE

Bílavec: Školní datová síť

Základní a mateřská škola získala finanční podporu pro zajištění konektivity budovy školy v Ostravské ulici. Nechala vybudovat kompletní novou datovou síť včetně WiFi pokrytí v nejvyšším standardu.

Celkové způsobilé výdaje
3 114 999 Kč
Příspěvek EU
2 647 749 Kč

Název projektu: Blíže ke hvězdám
v ZŠ T. G. Masaryka Bílovec
Kraj: Moravskoslezský
Okres: Nový Jičín
Příjemce podpory: ZŠ a MŠ T. G. Masaryka, Bílovec
Ukončení projektu: srpen 2024

Foto: ZŠ T. G. Masaryka, Bílovec

Melč: Internet ve škole

V Melči zajistili vnitřní konektivitu základní školy. Nechali vybudovat novou centrální serverovnu, dva nové podružné rozvaděče, bezdrátové wi-fi pokrytí a infrastrukturu zabezpečili pomocí firewallu.

Celkové způsobilé výdaje
2 085 256 Kč
Příspěvek EU
1 772 468 Kč

Název projektu: Konektivita při Masarykově ZŠ a MŠ Melč
Kraj: Moravskoslezský
Okres: Opava
Příjemce podpory: obec Melč
Ukončení projektu: březen 2024

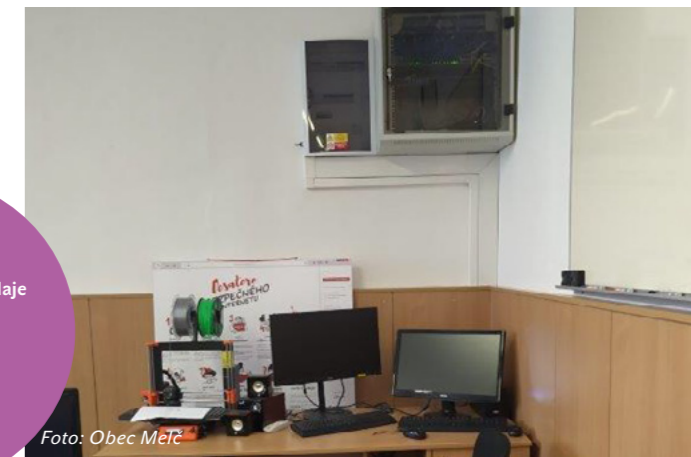

Foto: Obec Melč

MODERNIZAČNÍ FOND

Malá Bystřice: FVE na obecních budovách

Předmětem projektu je realizace fotovoltaických elektráren na třech obecních budovách. Jejich instalací dojde ke snížení emisí o 28,31 tuny CO₂ za rok.

Celkové způsobilé výdaje
1 930 784 Kč
Dotace z ModFondu
1 010 453 Kč

Název projektu: Budovy Malá Bystřice, 756 27 – obec Malá Bystřice
Kraj: Středočeský
Okres: Zlínský
Příjemce podpory: obec Malá Bystřice
Předpokládané ukončení projektu: listopad 2025

Foto: archiv SFŽP ČR

Český Krumlov: FVE ve výrobě

Na nevyužitém pozemku v areálu firmy v prostoru bývalého kolejště vyrostla fotovoltaická elektrárna. Převážnou část energie vyrobené FVE (95 %) spotřebovává firma ve výrobním procesu při výrobě psacích potřeb.

Celkové způsobilé výdaje
4 624 886 Kč
Dotace z ModFondu
1 404 211 Kč

Název projektu: FVE Schwan-Stabilo ČR, s. r. o.
Kraj: Jihočeský
Okres: Český Krumlov
Příjemce podpory: Schwan-Stabilo ČR, s. r. o.
Ukončení projektu: červenec 2022

Foto: archiv SFŽP ČR

Roboti na dálkové ovládání mohou pomáhat v lokalitách zamořených radioaktivitou

Vyřazování jaderných zařízení po velké katastrofě je pokaždé velmi komplexní záležitostí. Ve srovnání s vyřazováním po plánovaném ukončení provozu je zapotřebí speciálního přístupu, technik i technologií.

Foto: Shutterstock/Santierlar

Několik málo dnů po nejsilnějším zemětřesení v historii měření v březnu 2011 bylo jasné, že japonská jaderná elektrárna Fukušima Daiči už nebude způsobilá k dalšímu provozu. Kromě zemětřesení tehdy pobřežím prošla pustošivá tsunami a dodělala zkázu tam, kde ještě nebyla. Zdemolovala ochranné bariéry jaderných reaktorů a vyřadila z provozu chladicí zařízení. Následkem toho došlo k roztavení jader tří ze čtyř reaktorů, mohutným výbuchům vodíku a úniku radiace většímu, než japonská vláda kdy oficiálně přiznala. Z okolí zničené elektrárny bylo evakuováno přes 150 000 obyvatel a v okruhu třiceti kilometrů byla vytyčena zakázaná zóna. **Jakmile byly odstraněny bezprostřední následky katastrofy, nastala další fáze – vyřazování jaderných zařízení. To je běh na dlouhou trať a riziko pro lidské zdraví. Ke slovu se proto dostávají nejnovější robotické technologie.**

V případě elektrárny Fukušima Daiči došlo k tomu, že se určitá část jaderného paliva roztavila a stekla do spodních částí reaktorů 1, 2 a 3. Vysoká míra radioaktivity v těchto prostorách neumožňovala pracovníkům přístup ani do blízkosti těchto prostor, a tak vyvstala otázka, jak odtamtud poškozené palivo dostat, když ani nelze zjistit, kde přesně je.

A právě tady vstoupilo na scénu mapování pomocí mionů, prvků kosmického

záření. To je metoda, která byla poprvé použita před šedesáti lety a od té doby nabrala velmi širokou škálu využití – od mapování vnitřku vulkánů i starověkých egyptských pyramid po vystopování radioaktivity uvnitř přepravních kontejnerů. Tato metoda zachycuje a sleduje přirozeně se vyskytující vysoce energetické subatomové částice, jak procházejí nejrůznějšími materiály, a na základě odchylky jejich drah se určuje hustota toho kterého ma-

teriálu. Jaderné materiály, jako jsou uran a plutonium, jsou velmi husté, a proto je relativně jednoduché je tímto způsobem identifikovat.

„Na roboty, kteří by pracovali na dálkové ovládání, mohli by na rozdíl od lidí vstoupit na vysoce kontaminovaná místa a mít při sobě zařízení na měření či zobrazování radioaktivity, se nyní soustředí velká část výzkumu a vývoje. Je zásadní, abychom snížili množství radiace, jíž jsou naši pracovníci vystavováni, a abychom elektrárnu i nadále syste-

Majitelé jaderné elektrárny Fukušima Daiči doufají, že analýza vzorku získaného dálkově ovládaným robotem pomůže určit, jak bezpečně vyřadit tamější poškozená jaderná zařízení.

maticky dekontaminovali,“ zní vize Kentara Funakiho, výkonného ředitele Japonské agentury pro atomovou energii.

Ve Fukušimě Daiči byla metoda mapování kosmického záření mionů použita k určení odhadu lokalizace a stavu, v němž se tamější odpad jaderného materiálu v jádrech reaktorů nachází.

V listopadu loňského roku získal dálkově ovládaný robot malý vzorek poškozeného jaderného paliva z jádra jednoho z roztavených reaktorů. Bylo to možné díky teleskopické ruce ve tvaru rybářského prutu, kterou robot zvládl uchopit malý kousek paliva a vynést ho z reaktoru ven. Něco takového se podařilo vůbec poprvé. Pokud bude možno vzorek dostatečně podrobně analyzovat, mělo by to pomoci určit, jakým způsobem zničenou jadernou elektrárnu dekontaminovat.

Podle manažera elektrárny robot odebral vzorek z povrchu hromady roztaveného jaderného odpadu ze dna vnitřní komory druhého fukušimského reaktoru. Teleskopický robot se po získání vzorku uchýlil do uzavřené schránky poté, co ho pracovníci v plně ochranném oblečení vyzdvihli z místa, kde vzorek odebíral. Celá tato průkopnická mise bude moci pokračovat až poté, co bude jisté, že stupeň radioaktivity vzorku odpovídá úrovni, která je pro práci s ním stanovena coby bezpečná. Pokud by tento stupeň překračovala, bude se robot muset vrátit na „místo činu“ pro jiný vzorek. Výzkumníci, kteří za tímto projektem stojí, ale věří, že vzorek je dostatečně malý, a tudíž i jeho radioaktivita bude dostatečně bezpečná na to, aby se dal analyzovat.

Do práce na získání vzorku se ve Fukušimě pustili už v září s předpokladem, že bude trvat dva týdny. Nakonec se to celé protáhlo, neboť došlo ke dvěma přerušením a pozastavením. Nejprve byla na vině administrativní chyba, která práce zbrzdila téměř o tři týdny. Poté přestaly fungovat obě kamery, které měly přenášet záznam, jak robot postupuje do nitra reaktoru, do centra, odkud byl dálkově ovládan. Po tomto selhání bylo nutné robota z celé mise odvolat a kamery na něm vyměnit za nové. Napotřetí se podařilo vzorek úspěšně získat.

Dekontaminace je pokaždé novou výzvou

Tento příklad je podle odborníků jedním z mnoha, kdy bylo inovativních technologií využito k tomu, aby vyřešily specifické a předem neodhadnutelné výzvy dekontaminace a obnovy nejrůznějších zařízení zasažených katastrofami.

„Následky nehod a katastrof jsou vždycky nepředvídatelné,“ zaznívá z Mezinárodní agentury pro atomovou energii. „Existující organizační a technická infrastruktura nemusí být v takových případech dostačující a potřebné prostředky se vyvíjejí přímo na míru tomu kterému případu.“

Fukušimská elektrárna mezitím začala odpouštět vodu, kterou v době po katastrofě chladila roztavené reaktory, zpět do oceánu. To vyvolává velkou vlnu odporu především v Číně a Jižní Koreji, která s Japonskem sdílí vody stejných moří. Zaznívají hlasy, že právě tato voda je stále vysoce radioaktivní, a když kontaminuje oceánskou vodu, bude to mít neblahé dopady na zdraví lidí i ostatních organismů, které v ní a v její blízkosti žijí. ●

Malý vzorek je pro analýzu zásadní

Jaderná elektrárna Fukušima Daiči přišla o své chladicí systémy během zemětřesení a tsunami v roce 2011, kdy se roztavily tři z jejích čtyř reaktorů. Odhadem v nich nadále zůstává zhruba 880 kilogramů jaderného paliva. Účelem akce bylo získání vzorků vhodných pro analýzu, na jejímž základě by bylo možné určit, jakým způsobem elektrárnu dekontaminovat.

Vzorek získaný dálkově ovládaným robotem váží zhruba 3 gramy a podle představitelů elektrárny by měl být dostatečně malý na to, aby z něj mohla být provedena potřebná analýza. Jen z tak malého vzorku totiž mohou být získány rozhodující údaje pro vytvoření dekontaminační strategie, na jejímž základě by se dalo pracovat na dalším vývoji dálkově ovládaných robotů a také zpětně určit, jak přesně katastrofa v reaktorech před čtrnácti lety probíhala.

Japonská vláda společně s vedením továrny si vytyčila za cíl vyčistit jadernou elektrárnu v horizontu třiceti až čtyřiceti let. Podle odborníků je takový odhad více než optimistický. Žádný speciální plán pro to zatím nebyl vytvořen.

ECHO

Web Agentury ochrany přírody a krajiny ČR je nově aopk.gov.cz

Původní doména nature.cz zůstává funkční a uživatele přesměruje na novou adresu. Změna se dotkla také webových stránek všech 24 chráněných krajinných oblastí a portálu Finance pro přírodu. V průběhu ledna dojde k další fázi přechodu na jednotnou doménu gov.cz, kdy se změní webové adresy portálu ISOP a webových stránek Invazní druhy. E-mailové adresy úřadu i všech zaměstnanců AOPK ČR budou nově ve tvaru @aopk.gov.cz. Také v tomto případě bude zajištěno přesměrování z původní adresy @nature.cz. Mígrace domény je součástí plánované změny adres webových stránek ministerstev a dalších státních úřadů, kterou odsouhlasila vláda ČR v lednu 2023 a následně stanovila harmonogram.

Dobrovolníci vysázeli v CHKO Blanský les alej ovocných stromů

Dobrovolníci vysadili nedaleko Brloha na obecním pozemku 25 stromků třešní, švestek a jabloní. Akci organizovala Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, peníze poskytla soukromá společnost, která v místě působí. „Na podzimní společné výsadby se vždy těšíme, i když organizace takové akce není úplně jednoduchá. Hledáme vhodné pozemky, zajišťujeme formality, výsadbový materiál, ovocné stromky, odborný dohled a v neposlední řadě také následnou péči po dobu několika let, tedy závlivku, kosení kolem stromků a řez stromků. Ale má to smysl,“ říká Tereza Rejnková z AOPK ČR.

Cheb zefektivní sportovní halu

Sportovní hala Lokomotiva Cheb se připravuje na velkou modernizaci, která sníží její energetickou náročnost a zároveň zvýší její ekologickou šetrnost. Město Cheb získalo na tento projekt dotaci více než 25 milionů korun z Operačního programu Životní prostředí. Rekonstrukce by měla začít na začátku roku 2026, následovat mají další úpravy celého sportovního areálu. Plánované práce zahrnují například zateplení obálky budovy, instalaci fotovoltaické elektrárny, nový systém větrání, výměnu stávajících svítidel za úsporné LED osvětlení nebo vybudování retenční nádrže. Modernizace má přinést výrazné úspory energie a zároveň vylepšit prostředí pro sportovce i návštěvníky haly.

► Co nám přináší **tání grónského ledu**

Foto: Shutterstock/muratdt

Na světě je jen málo míst, kde se nám klimatická změna odehrává tak viditelně a hmatatelně přímo před očima jako v Grónsku. Arktický ostrov o velikosti téměř poloviny Spojených států se ve svém středu pyšní téměř tři kilometry tlustou vrstvou ledu. To se ale mění: arktický led roztává čím dál tím větší rychlostí a to ovlivní budoucnost nás všech.

Souběžně s tím, jak v Grónsku roztává ledovce, stoupá hladina světového oceánu. Za zhruba polovinou ztráty ledu stojí odtrhávání ledovců od okrajů ledové masy, druhá polovina mizí jejich táním z povrchu. Vědci se snaží rozklíčovat, co přesně stojí za rostoucím tempem tohoto tání. Jde totiž o proces, který nám naznačuje, co se v příštích letech stane se světovým oceánem a jaký dopad to bude mít na naši společnost. Mario Tedesco, mořský a polární geofyzik, je jedním z těch, kteří tání grónského ledu mapují a zkoumají.

V létě loňského roku se proto vydal na další grónskou expedici. Tentokrát ho doprovázel Paolo Colosio, mladý, ale velmi zkušený polární vědecký pracovník z univerzity v italské Brescii, a novinářka Elizabeth Kolbertová, oceněná v roce 2014 Pulitzerovou cenou za svou knihu Šesté vymírání. Základnou pro expedici se jim stalo město Kangerlussuaq na západním pobřeží, které je domovem asi 500 obyvatel a kde se také nachází letiště pro mezinárodní lety do Grónska.

„Dříve jsem na expedici létal helikoptérou,“ vzpomíná Mario Tedesco. Masový turismus se ale nevyhnul ani takovému místu, jako je Grónsko, a to se v posledních letech výrazně propadlo do cen, ale i celkové dostupnosti takového transportu. „Tentokrát pojedeme k ledu

po hrboлатé cestě, kterou tu postavili v osmdesátých letech na testování automobilů na ledu,“ povzdychne si.

Grónská krajina je návyková, pohled na ni nikdy neomrzí. Zvuk ledu křupajícího pod nohama, bělostný led všude na dohled, krajina, která je nádherná a měsíční zároveň. Vyvolává emoce stejně jako vědecké otázky. „Stát v této krajině je jako stát tváří v tvář zvířeti, jehož druh vymírá. Obrovskému a majestátnímu, ale křehkému a bezbrannému proti útoku malých, ale mocných molekul oxidu uhličitého, které lidé vypouštějí do atmosféry. Být tady je privilegium a kletba zároveň,“ vystihuje Mario Tedesco, co na expedici prožívá.

Nové a dokonalejší satelity společně se stále výkonnějšími předpovědními klimatickými modely a umělou inteligencí v současnosti umožňují výzkumu postupovat kupředu

du mílovými kroky a rozumět tomu, co tání grónských ledovců způsobuje. V některých případech už je vlastně ani nepotřebujeme. Nemusíme už čekat, abychom se dozvěděli, co nás na některých místech planety čeká. Extrémní dopady počasí v podobě záplav a požárů nám jen v posledním roce ukázaly, jak moc život obyvatel pobřežních oblastí závisí na tom, co se děje právě v Grónsku. Grónská sněhová pokrývka je svým způsobem stroj času, který nám skrze led nabízí pohled do minulosti a také vzhled do toho, co se s naší planetou a městy, ve kterých žijeme, bude dít.

Zaklínadlo jménem albedo

Na první pohled se zdá logické předpokládat, že stále větší množství ledové pokrývky, která v Grónsku roztává, má na svědomí stoupající globální teplota. To je samozřejmě pravda, ale nejde jen o to. Děje se toho mnohem víc. Jedním z faktorů, který tání významně ovlivňuje, je množství sluneční energie, již arktický led vstřebává. Říká se mu albedo, z latinského albus neboli bělost. Jde o efekt, který všichni známe z parných letních dnů – je rozdíl, jestli si v takový den oblékneme bílé, nebo černé tričko. To samé platí pro Grónsko, které v závislosti na cyklu tání/zamrznání a množství srážek buď tmavne, nebo světlá. Když nasněží, ostrov

Foto: Shutterstock/BEST-BACKGROUNDS

K tání ledovců dochází v návaznosti na globální zvyšování objemu emisí oxidu uhličitého a o to paradoxněji se to děje navzdory Pařížské dohodě o snižování těchto emisí, před lety podepsané mnoha zeměmi.

se ochlazuje, neboť sníh odráží sluneční záření, které na něj dopadá, zatímco v narušeném cyklu tání a zamrznání už se to neděje v dřívější potřebné míře. Pouhým okem to není viditelné, ale kdybychom byli schopni vidět infračervené světlo, zjistili bychom, že sníh s nadměrným táním „tmavne“. Tání převažuje nad následným zamrznáním, do tmavšího sněhu proniká více slunečního záření, než by ho bílý sníh odrážel, a dochází tak k jakémusi „kanibalismu tání“, kdy sníh vlastně pohlcuje sám sebe.

Dalším příspěvatelem ke ztrátě albeda v některých arktických oblastech je vítr. Na rozdíl od tmavnoucího sněhu jsou jeho důsledky viditelnější: větrné poryvy zanášejí sněhovou pokrývkou popelem, prachem

a pískem. Ta je pak tmavší a zase o něco náchylnější k tání. Sluneční paprsky miniaturní částičky tohoto tmavého materiálu zahřívají, ony pak způsobují tání ve svém bezprostředním okolí a vytvářejí okolo sebe malé loužičky vody. Tyto loužičky se zvětšují, prohlubují a spojují s dalšími loužičkami, až vytvoří mikrojezírka o velikosti od několika centimetrů po několik metrů v průměru, v nichž zahřívání nečistot, složených z řas, bakterií, vesmírného prachu a dalších odolných organismů, podporuje další roztávání ledu.

Je možné zastavit rozjetý vlak?

„Analyzovat získaná data bude trvat měsíce,“ říká Mario Tedesco. „Už nyní ale předběžně víme, že údaje, které jsme na této expedici nasbírali, napomohou dalšímu zlepšení předpovědních klimatických modelů i získávání satelitních dat. To jsou dobré zprávy. Špatné zprávy jsou, že ledovec se za poslední rok ztenčil o několik metrů, což je o mnoho více, než tomu bylo v předchozích letech,“ hodnotí prvotní výsledky výzkumu.

Celou situaci ještě zhoršují změny v proudění vzduchu, ke kterému v posledních letech nad Arktidou dochází. Úbytek albeda naneštěstí doprovází větší množství sluneční energie, která na led dopadá. Změny v arktické atmosféře spojené s klimatickou změnou přináší také větší počet bezmračných dnů nad mnoha oblastmi, kde už tání postupuje rychleji, než by bylo přirozené, a tak ho ještě urychlují.

Tání grónského ledu se dá přirovnat k vlaku řídicímu se z kopce. Albedo je kopec, ze kterého se vlak řítí, a zvětšující se objem slunečního záření je palivo, které tento vlak pohání. Čím více paliva bude vlak dostávat, tím bude rychlejší, až se nakonec stane nezastavitelným. ●

Budoucnost je v našich rukou

Grónsko je geograficky odlehle a vzdálené všem hustě obydleným oblastem světa, a přesto tání jeho ledovců ovlivňuje náš každodenní život. Hladina světového oceánu kvůli tomu stoupá a počasí se projevuje stále extrémnějšími záplavami a bouřemi. Zatímco hledáme řešení, jak účinně snížit uhlíkové emise, musíme se nadále snažit porozumět všem ostatním mechanismům, které stojí za stoupaním mořských hladin, abychom se postarali o to, že budoucnost, kterou předpovídáme, nedorazí dříve, než ji očekáváme – nepřipraveni jí čelit. Neskutěčně zrychlování tání grónského ledu nám nastavuje nemilosrdné zrcadlo, ve kterém se zatím odrážíme jako strnulá, postižená společnost, neschopná pohnout se ve prospěch vlastní budoucnosti.

ECHO

Rýmařov vybuduje na budovách fotovoltaické elektrárny

Městu se podařilo získat dotaci na projekt s názvem FVE pro město Rýmařov z programu Nové obnovitelné zdroje v energetice (RES+), financovaného z prostředků Modernizačního fondu. Cílem projektu je zvýšení využití obnovitelných zdrojů energie prostřednictvím instalace nových fotovoltaických elektráren na pět veřejných budov v Rýmařově. Jedná se o budovu dílen Městských služeb, Městské knihovny, Střediska volného času, školní budovu Základní školy 1. máje a budovu družiny této školy. Předpokládaná doba realizace je do dubna 2025.

Olomouckou radnici čeká výměna oken

Po pěti letech by se další část historické budovy radnice v centru Olomouce měla dočkat rekonstrukce. Odborná firma vymění dřevěná okna, opraví strop a zateplí půdu památkově chráněného objektu. Úpravy, které pomohou snížit energetickou náročnost stavby, vyjdou na přibližně 17 milionů korun. Investice by měla vyřešit dlouhodobý problém se stávajícími okny, která jsou už v řadě případů za hranicí životnosti. Zateplení půdy a pořízení oken s lepšími vlastnostmi přispěje ke snížení energetické náročnosti budovy. Stavební akcí s předpokládanou hodnotou 19,4 milionu korun se podařilo ve výběrovém řízení vysoutěžít o 2 miliony levněji. Na realizaci byla schválena dotace z Modernizačního fondu. Realizace bude zahájena pravděpodobně v dubnu 2025.

V Žatci založí energetické společenství

Smyslem je, aby se elektrina, kterou v Žatci vyrobí, ve městě také spotřebovala. Jejimi hlavními příjemci mají být příspěvkové organizace, tedy školy, školky, divadlo, muzeum, knihovna a další. Vedení Žatce očekává, že díky společenství uspoří náklady za elektrickou energii. Fotovoltaické elektrárny plánuje i řada obcí v okrese Louny. Od založení energetického společenství si vedení města slibuje, že propojí výrobu a spotřebu elektriny. Podle odhadů, které si město nechalo udělat, by mělo jít o patnáctiprocentní až dvacetiprocentní úsporu za platby za silovou elektrinu. Žatec chce také budovat fotovoltaické elektrárny na střechách veřejných budov.

Za poslední desítky let přichází Grónsko každým rokem o zhruba 270 miliard tun ledu, což odpovídá váze 26 000 Eiffelových věží a přispělo to ke 30–40 % stoupnutí hladiny světových moří.

Pozvánky

SEMINÁŘ

Pro moderní Česko

13. ledna 2025 / Střední lesnická škola, Hranice, Jurikova 588

Seminář otevře debata s místopředsedkyní Senátu ČR Jitkou Seitlovou a místopředsedou vlády Marianem Jurečkou, na kterou naváže představení aktuálních informací z oblasti nastavení podpory obnovitelných zdrojů, vyhlášky k agrovoltaice či technologických novinek.

VÝSTAVA

Infotherma 2025

20.–23. ledna 2025 / Výstaviště Černá louka, Ostrava

Výstava Infotherma je již téměř tři desetiletí místem, kde se setkávají přední výrobci, prodejci, montážní i servisní firmy a odborná veřejnost s cílem představit návštěvníkům výstavy novinky a směry, kam se ubírá moderní vytápění a stavby spojené s ekonomickým bydlením. Infotherma je věnovaná vytápění, úsporám energií a smysluplnému využívání obnovitelných zdrojů v malých a středních objektech. Záštitu výstavě udělily Ministerstvo životního prostředí i Státní fond životního prostředí ČR.

V Ostravě nebude chybět stánek Státního fondu životního prostředí ČR a Ministerstva životního prostředí, kde vám naši odborníci poradí, jak získat peníze z dotačních programů na energetické úspory – Nové zelené úsporám Light a Oprav dům po babičce. A dále také o dotačních příležitostech z Operačním programu Spravedlivá transformace pro podnikatele.

Můžete také navštívit seminář **Jak na úsporné bydlení?**

středa 22. ledna 2025 / 10:00–11:00

čtvrtek 23. ledna 2025 / 13:00–14:00

Vše o podpoře energeticky úsporných renovací rodinných i bytových domů v programu Nová zelená úsporám, peníze předem a výhodný úvěr k dotaci Oprav dům po babičce i změny ve výměnách starých kotlů.

FOR PASIV 2025

6.–8. února 2025 / PVA Expo Praha, Letňany

Veletrh představuje novinky a technologie hned několika odvětví od renomovaných tuzemských i zahraničních firem a zaměřuje se na pomoc s úsporami energií, úpravami bydlení či stavbou nízkoenergetických budov. Přináší také komplexní informace a možnost bezplatného poradenství s odborníky z mnoha odvětví. Veletrh každoročně klade důraz také na dotační poradenství, a proto mezi vystavovateli nechybí Státní fond životního prostředí ČR. U jeho stánku se zájemci již v únoru mohou zeptat na cokoli, co se týká programu Nová zelená úsporám. Ten se zaměřuje na podporu energeticky úsporných opatření v rodinných a bytových domech od zateplení přes obnovitelné zdroje energie až po pasivní novostavby. Patří k neefektivnějším a nejdostupnějším dotačním programům v Česku.

KONFERENCE

Ekologie a její budoucnost

20. ledna 2025 / Hotel Avanti Brno

Odborné setkání u kulatého stolu na téma Ekologie a její budoucnost. Setkání se bude věnovat aktuálním výzvám a příležitostem v oblasti územního rozvoje a ochrany životního prostředí. Nabídne prostor pro sdílení zkušeností, vzájemnou inspiraci a hledání praktických řešení.

Diskuzní témata a přednášky:

Efektivnější plánování dalšího územního rozvoje ve městech a obcích, včetně případové studie / Aktuální dotační tituly: dotace na re-use centra a kompostéry / Svoz bioodpadu ve městech / Efektivní výsadba zeleně ve městech a obcích / Odstraňování nebezpečných odpadů nově a efektivně / Bioplynové stanice: jejich budoucnost, potenciál a příklady dobré praxe / Třídění textilu: povinnost obcí, odpovědnost výrobců a inovativní řešení

Živá krajina 2025 o regenerativním zemědělství

28. ledna 2025 / Aula České zemědělské univerzity (ČZU) v Praze-Suchbale

Ve čtvrtém ročníku konference Živá krajina, která proběhne 28. ledna 2025 v aule ČZU v Praze a online, se odborníci, zemědělci a zájemci o regenerativní praxi tentokrát zaměří na význam zdravé půdy a jejího mikrobiálního života na kvalitu a nutriční hodnotu potravin. Program nabídne nové poznatky o dopadu regenerativních postupů na krajinu, vodní cykly a udržitelné hospodaření. Událost se koná pod záštitou prezidenta České republiky Petra Pavla, ministra zemědělství Marka Výborného a ministra životního prostředí Petra Hladíka. Pořadatelem je Carboneg za podpory evropského programu EIT Food the Regenerative Agriculture Revolution a dalších partnerů.

Konference Živá krajina i letos přivítá inspirativní osobnosti ze světa regenerativního zemědělství. Mezi hlavními hosty vystoupí Dan Kittredge, zakladatel amerického Bionutrient Institute, který se dlouhodobě věnuje výzkumu vlivu půdního života na nutriční hodnotu potravin a jehož inovativní přístup přispívá k měřitelným výsledkům v praxi. Další klíčovou osobností bude David Purdy, zkušený poradce v oblasti regenerativních systémů, který spolupracuje s farmáři po celém světě na obnově půdy a implementaci udržitelných metod hospodaření. Oba zahraniční hosté přinesou unikátní pohledy na budoucnost zemědělství a kvalitu potravin v kontextu regenerativních postupů.

Jednoduše TRANSFORMUJEM

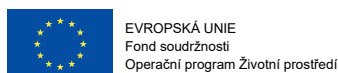
30. 1. 2025 / Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, Ústí nad Labem

Přijďte se zapojit do diskuse o tom, jak se daří transformaci uhelných regionů po dvou letech od spuštění programu. Konference nabídne příležitost setkat se s předními odborníky veřejné správy a Evropské komise a s představiteli uhelných regionů z Česka i zahraničí.

Po úvodním slově ministra životního prostředí se dopolední panelová diskuse zaměří na český i evropský kontext transformace a inspiraci, kterou můžeme načerpat od ostatních zemí EU. Odpoledne zveme na interaktivní workshopy, kde se budete moci aktivně podílet na hledání odpovědí na klíčové otázky, jako jsou budoucnost uhelných regionů po roce 2027, zapojení veřejnosti do procesu transformace nebo efektivní využití finančních nástrojů k podpoře inovací.

Konference je určena pro přímé aktéry transformačního procesu na lokální i vládní úrovni a zúčastní se jí také zahraniční hosté.

Registrace je otevřena do 15. ledna 2025.

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Životní prostředí

Spolufinancováno
Evropskou unií

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU